

Załącznik Nr 12 do Protokołu Nr XXIII/2008
Sesji Rady Gminy Lichnowy
z dnia 30 grudnia 2008 r.

Uchwała Nr XXIII/235/08
Rady Gminy Lichnowy
z dnia 30 grudnia 2008 r.

**w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy
Lichnowy do roku 2013.**

Na podstawie art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2008r., Nr 115, poz. 728) w związku z art. 18 ust.2 pkt. 15 ustawy z dnia 08 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r., Nr 142, poz.1591 z późn. zm.)

§ 1.

Przyjmuje się „Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie gminy Lichnowy do 2013 roku” stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Lichnowy.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy
Jan Michałski
Jan Michałski

UZASADNIENIE

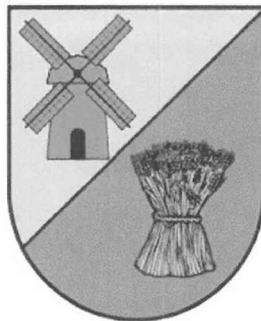
Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej opracowanie i realizacja Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym . W związku z powyższy, w celu realizacji ustawowego obowiązku, wnosi się o podpisanie powyższej uchwały, której przyjęcie daje również możliwość pozyskiwania dodatkowych środków z Europejskiego funduszu Społecznego w ramach Priorytetu VII Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Wojciech
Lamkowski
Wojciech Lamkowski

Strategia

Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Lichnowy do roku 2013

Lichnowy, grudzień 2008

355

SPIS TREŚCI

	Str.
WSTĘP.....	4
I. DIAGNOZA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ W GMINIE LICHNOWY.....	6
1. Charakterystyka Gminy Lichnowy.....	6
1.1 Informacje ogólne.....	6
1.2 Ludność.....	8
2. Rynek pracy.....	8
2.1 Struktura pracujących.....	8
2.2. Wykształcenie.....	10
2.3 Bezrobocie.....	10
3. Pomoc społeczna.....	12
3.1 Informacje ogólne.....	12
3.2 Świadczenia z zakresu pomocy społecznej.....	15
3.3 Świadczenia rodzinne i zaliczka alimentacyjna.....	22
4. Grupy wymagające wsparcia.....	26
4.1 Osoby niepełnosprawne.....	26
4.2 Osoby uzależnione.....	27
4.3 Długotrwale bezrobotni.....	28
4.4 Osoby bezdomne.....	29
4.5 Ubóstwo.....	29
5. Dostęp do edukacji.....	31
6. Kultura i sport.....	33
7. Zabezpieczenia zdrowotne.....	35
II. POZYCJA STRATEGICZNA GMINY.....	36
1. Analiza ankiet.....	36
2. Analiza SWOT.....	43
3. Misja gminy.....	45

III. CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE.....	45
IV. OBOWIĄZUJĄCE USTAWODAWSTWO.....	52
V. MONITORING STRATEGII.....	56
VI. FINANSOWANIE STRATEGII.....	57
SPIS TABEL.....	58

855

- Tab. nr 27 Osoby bezrobotne wg czasu pozostawania bez pracy
- Tab. nr 28 Przyznanie świadczeń z powodu bezrobocia
- Tab. nr 29 Z powodu bezdomności w gminie Lichnowy przyznano
- Tab. nr 30 Z powodu ubóstwa w gminie Lichnowy przyznano pomoc
- Tab. nr 31 Liczba dzieci uczęszczających do Zespołu Szkół w Lisewie Malb.
- Tab. nr 32 Liczba dzieci uczęszczających do Zespołu Szkół w Lichnowach
- Tab. nr 33 Liczba dzieci uczęszczających do Zespołu Szkół w Lichnowach
- Tab. Nr 34 Do prezentacji realizacji poszczególnych działań strategii rozwiązywania problemów społecznych w gminie Lichnowy

WSTĘP

Zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym jest opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Powyższy obowiązek wynika z art. 17 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2004r., Nr 64, poz. 593 z późn. zm.)

Opracowanie strategii rozwiązywania problemów społecznych jest szansą pełniejszego wykorzystania wszystkich zasobów publicznych i niepublicznych i ich koordynacji.

Biorąc pod uwagę długi horyzont czasowy (5lat) , strategia musi być dokumentem o stosunkowo dużym poziomie ogólności. Dynamika procesów społecznych i warunkujących je procesów ekonomicznych jest tak duża, że dokumenty planistyczne muszą stwarzać możliwości modyfikacji i poprawek.

Zespół roboczy na spotkaniach dokonał analizy problemów, celów oraz działań realizacyjnych.

Podstawowe etapy pracy nad strategią obejmowały:

1. Przegląd istniejącej sytuacji (diagnoza stanu).
2. Opracowanie ankiet oraz ich analiza.
3. Formułowanie celów.
4. Określenie dla każdego z celów zbioru działań.

Osoby uczestniczące w pracach nad Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych zgodnie z Zarządzeniem Wójta Gminy Lichnowy z dnia 10 września 2007 r.:

1. Władysław Nacel - W-ce Przewodniczący Rady Gminy,
2. Barbara Górecka – Radna, członek komisji Społeczno-Socjalnej Rady Gminy Lichnowy,
3. Beata Słodkowska – Radna, członek komisji Społeczno-Socjalnej Rady Gminy Lichnowy,
4. Anna Kunkel – Sekretarz Gminy Lichnowy,
5. Anna Stachowiak - Kierownik Referatu Rozwoju Gospodarczego Urzędu Gminy Lichnowy,

6. Urszula Symonowicz – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lichnowach, koordynator prac Zespołu nad opracowaniem powyższego dokumentu.

Bazą opracowania Strategii były dokumenty i materiały zastane i zgromadzone przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy oraz Powiatowy Urząd Pracy w Malborku oraz dokumenty wytworzone dla potrzeb opracowania strategii (badania ankietowe)

09/

SPIS TABEL

- Tab. nr 1 Ilość mieszkańców
- Tab. nr 2 Gospodarstwa domowe według liczby osób w gospodarstwie domowym i źródła utrzymania gospodarstwa
- Tab. nr 3 Ilość podmiotów zarejestrowanych EDG i rezygnujących z działalności
- Tab. nr 4 Pracujący w wieku 15 lat i więcej wyłącznie w swoim gospodarstwie rolnym w/g powierzchni rolnych
- Tab. nr 5 Ludność w wieku 13 lat i więcej wg poziomu wykształcenia
- Tab. nr 6 Struktura bezrobotnych na przestrzeni lat 2002-30.06.2007
- Tab. nr 7 Struktura bezrobocia na przestrzeni lat 2002-30.06.2007
- Tab. nr 8 Bezrobotni wg przedziału wiekowego 18-24/25, 18-44
- Tab. nr 9 Zadania zlecone rok 2002
- Tab. nr 10 Zadania zlecone rok 2003
- Tab. nr 11 Zadania zlecone 2004 rok
- Tab. nr 12 Zadania zlecone 2005 rok
- Tab. nr 13 Zadania zlecone za 2006 rok
- Tab. nr 14 Zadania zlecone za 2007rok
- Tab. nr 15 Zadania własne za lata 2002-2007
- Tab. nr 16 Powody przyznawania świadczeń z pomocy społecznej
- Tab. nr 17 Typy rodzin objętych pomocą
- Tab. nr 18 Rodziny niepełne
- Tab. nr 19 Emeryci i renciści
- Tab. nr 20 Zadania gminy z zakresu świadczeń rodzinnych
- Tab. nr 21 Zasiłki pielęgnacyjne
- Tab. nr 22 Świadczenia pielęgnacyjne
- Tab. nr 23 Rodziny niepełne otrzymujące dodatek z tyt. samotnego wychowania dziecka lub zaliczkę alimentacyjną
- Tab. nr 24 Diagnoza środowiska osób niepełnosprawnych w gminie Lichnowy w kręgu zainteresowania pomocy społecznej
- Tab. nr 25 Osoby niepełnosprawne wg poziomu wykształcenia oraz aktywności ekonomicznej
- Tab. nr 26 Na terenie gminy Lichnowy udzielono wsparcia z przyczyn alkoholizmu w poszczególnych latach

Podstawą skutecznego wdrożenia strategii jest informacja o zjawiskach i procesach społeczno-gospodarczych zachodzących na terenie gminy.

Głównymi obszarami monitorowania i ewaluacji strategii są wyznaczone działania. Monitoring wybranych bądź wszystkich działań powinien być dokonywany zawsze w sytuacji wprowadzenia nowych zadań do strategii oraz w każdym przypadku dokonania aktualizacji strategii.

Tab. nr 34 Do prezentacji realizacji poszczególnych działań strategii rozwiązywania problemów społecznych w gminie Lichnowy

Cele operacyjne	Działania	Mierniki	Rok			Źródło informacji

Źródło: GOPS w Lichnowach

VI. FINANSOWANIE STRATEGII

Jednym z warunków realizacji celów zawartych w strategii jest jej finansowanie.

Przewiduje się źródło finansowania proponowanych działań:

1. Środki finansowe z budżetu gminy w zakresie finansowania zadań własnych gminy w zakresie pomocy społecznej oraz w innych obszarach ujętych w strategii.
2. Środki pochodzące z budżetu państwa na zadania zlecone gminie przez administrację rządową.
3. Środki pochodzące z funduszy pomocowych Unii Europejskiej (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny).

I. DIAGNOZA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ W GMINIE LICHNOWY

1. Charakterystyka Gminy Lichnowy

1.1 Informacje ogólne

Gmina Lichnowy położona jest w powiecie malborskim w części północno-wschodniej województwa pomorskiego. Teren gminy graniczy z gminami: Ostaszewo, Nowy Staw, Miłoradz, Malbork i Tczew.

Gmina Lichnowy położona jest w regionie Wielkich Żuław Wiślanych, predysponowanych do rozwoju rolnictwa wysokotowarowego, obsługi rolnictwa i turystyki krajoznawczej. W związku z tym jest to teren o korzystnych warunkach przyrodniczych do produkcji rolnej i hodowli bydła. Fragment terenu gminy położony jest w tzw. Międzywalu Dolnej Wisły, gdzie znajduje się Środkowożuławski Obszar Chronionego Krajobrazu, pełniący istotną rolę korytarza ekologicznego rangi krajowej. Obszar Żuław charakteryzuje niska lesistość, co powoduje małe zróżnicowanie struktury środowiska przyrodniczego. Gmina Lichnowy i jej otoczenie położone jest w obrębie dwóch jednostek hydrograficznych: bezpośredniej zlewni rzeki Wisły i dorzecza Nogatu.

W granicach gminy Lichnowy znajduje się 10 jednostek sołeckich: Boręty, Dąbrowa, Lichnowy, Lichnowki, Lisewo Malborskie, Parszywo, Pordenowo, Starynia, Szymankowo i Tropiszewo.

Powierzchnie gminy w granicach administracyjnych wynosi 8.869,5 ha, z czego 90% powierzchni stanowią użytki rolne.

Na terenie gminy Lichnowy występują cztery kościoły:

- w Lichnowach pw. św. Urszuli,
- w Borętach pw. św. Katarzyny,
- w Szymankowie pw. św. Floriana,
- w Lisewie Malb. pw. św. Mikołaja

oraz 5 czynnych cmentarzy.

Gmina Lichnowy ma dogodne położenie komunikacyjne względem aglomeracji gdańskiej oraz dużych ośrodków miejskich, takich jak Tczew, Malbork. Przez teren gminy przebiega magistralna linia kolejowa relacji Gdańsk-Warszawa, a w Szymankowie i w Lisewie Malb. istnieją przystanki osobowe.

361

Gmina Lichnowy ma 800-letnią pisaną tradycję, zachował się tu szereg cennych i wartych obejrzenia zabytków.

Największymi zabytkami są: kościół pw. św. Urszuli w Lichnowach, o istnieniu którego pierwsza wzmianka pochodzi z 1350 r. oraz kościół pw. św. Mikołaja w Lisewie Malb. z 1316 roku. Kościół w Lichnowach to budowla wykonana w stylu gotyckim – jeden z najstarszych i najlepiej zachowanych takich zabytków na Pomorzu gdańskim.

Innym równie atrakcyjnym zabytkiem, którym może poszczycić się nasza gmina jest okazały most na Wiśle z neogotyckimi wieżyczkami łączący Lisewo Malb. z Tczewem. Most ten, jak również dworzec PKP w Szymankowie wiąże się ściśle z kampanią obronną z września 1939 roku początkującą II wojnę światową.

Wśród licznych zabytków Lisewa znajduje się także zespół zabudowań i urządzeń kolejowych z początku XX w., zespół strażnicy wodnej, zespół zabudowań dawnego folwarku żuławskiego oraz teren dawnych umocnień ziemnych, stanowiących zabytek archeologiczny.

Dworzec w Szymankowie stanowi zarówno wartości materialne jako jednorodny architektonicznie zespół prezentujący charakterystyczną architekturę kolei żelaznych z przełomu XIX i XX w., a także wartości niematerialne związane z wybuchem II wojny światowej i miejscem pamięci narodowej.

Oprócz licznych zabytków architektury warto poznać również pomniki przyrody tj. zespół parkowy w Lisewie Malb. czy dwa dęby w Szymankowie, a także atrakcyjny typowy, dobrze zachowany obszar historycznego krajobrazu kulturowego Żuław z uprawami wikliny, roślinności przybrzeżnej i zadrzewień nadwodnych znajdujących się na terenach wzdłuż Wisły.

W gminie Lichnowy można zauważyć oryginalną żuławską tradycję osadniczą, ekspozycje panoramy wsi szczególnie z widokiem na kościół w Lichnowach.

W Borętach można zobaczyć teren dawnego cmentarza mennonickiego i ruiny murowanego średniowiecznego kościoła katolickiego z początku XIV wieku.

Przez obszar gminy przebiega znakowany „Nadwiślański” szlak turystyki pieszej biegnący wzdłuż wału przeciwpowodziowego rzeki Wisły.¹

¹ Strategia Rozwoju Społeczno Gospodarczego Gminy Lichnowy, Lichnowy 2007, s. 4-6

202

Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizowane przez gminy:

1. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych.
2. Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia.
3. Organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
4. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłeską żywiolową lub ekologiczną.
5. Prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
6. Realizowanie zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia.
7. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom.

V. MONITORING STRATEGII

Strategia rozwiązywanie problemów społecznych jest dokumentem określającym cele i działania do roku 2013 w zakresie problematyki społecznej, wymagającym okresowej aktualizacji do zmian zachodzących w otoczeniu, jak i w samym społeczeństwie.

Przygotowanie projektu dokumentu i jego przyjęcie przez Radę Gminy kończy pierwsze etap planowania. Długookresowy charakter planowania strategicznego w zakresie problematyki społecznej wymaga stałego śledzenia zmian prawnych, gospodarczych, politycznych, społecznych i ich uwzględnienia w strategii.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych będzie wymagała aktualizacji. Aktualizacja zostanie przeprowadzona przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lichnowach z udziałem członków zespołu roboczego, który uczestniczył w jej tworzeniu. Zespół ten może być poszerzony o nowe osoby powołane przez Wójta Gminy Lichnowy.

8. Opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie nie zamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem.

9. Praca socjalna.

10. Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, opiekuńczych w tym specjalistycznych, specjalistycznych w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

11. Prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych.

12. Tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną.

13. Dożywianie dzieci.

14. Sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym.

15. Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu.

16. Sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu informatycznego.

17. Utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników.

18. Sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej.

Do zadań własnych należą również:

1. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych.

2. Przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze.

3. Prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki,

4. Podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych.

5. Współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechnianie informacji o usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniowego.

1.2 Ludność

Na koniec 2007 roku na terenie gminy Lichnowy zamieszkiwało 4816 osób

Tab.nr 1 Liczba mieszkańców

Lp.	Miejscowość	Ilość mieszkańców (stan na)
		31.12.2007
1.	Lichnowy	806
2.	Lisewo Małb.	1331
3.	Boręty wieś, Boręty I, Boręty II	564
4.	Dąbrowa	236
5.	Lichnówki wieś, Lichnówki I, Lichnówki II	424
6.	Parszewo	309
7.	Tropiszewo	207
8.	Starynia	61
9.	Szymankowo	778
10.	Pordenowo	100
Ogółem:		4816

Źródło: USC w Lichnowach

2. Rynek pracy

2.1 Struktura pracujących

Z danych spisu powszechnego z roku 2002 wynika, że rejestrowanym źródłem utrzymania gospodarstwa domowego są źródła nie zarobkowe takie jak np. emerytury, renty, stanowią one 57% ogółu gospodarstw domowych. Pozostały procent gospodarstw domowych utrzymuje się z pracy, w tym około 75% z pracy najemnej i 25% z pracy na własny rachunek.

Tab. nr 2 Gospodarstwa domowe według liczby osób w gospodarstwie domowym i źródła utrzymania gospodarstwa

Główne źródło utrzymania gospodarstwa domowego	Ogółem	O liczbie osób				
		1	2	3	4	5 i więcej
Ogółem, w tym	1437	304	287	249	275	322
Praca;	619	72	82	117	175	173
- najemna,	468	51	54	93	138	132
- na rachunek własny,	151	21	28	24	37	41
- w rolnictwie,	104	13	19	12	29	31
- poza rolnictwem	47	8	9	12	8	10
Pozostałe źródła	816	232	205	130	100	149
w tym emerytury i renty	585	189	183	88	52	73

Źródło: GUS 2002 NSP

103

W ewidencji działalności gospodarczej z dnia 31.XII.2006r. zarejestrowanych było 173 podmiotów.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie podmiotów zarejestrowanych w Ewidencji Działalności Gospodarczej i rezygnujących z działalności za lata 2002-2006 z podziałem na główne rodzaje działalności.

Tab. nr 3 Ilość podmiotów zarejestrowanych EDG i rezygnujących z działalności

Określenie działalności	2002		2003		2004		2005		2006	
	Zarejest.	Wykreśl.	Zarejestr.	Wykreśl.	Zarejestr.	Wykreśl.	Zarejestr.	Wykreśl.	Zarejestr.	Wykreśl.
Działalność produkcyjna	1	1	-	-	-	-	-	-	3	1
Budownictwo	7	3	1	1	3	5	5	7	5	6
Usługi handlowe i usługowe	4	5	4	8	7	5	7	6	6	2
Transport	4	2	3	4	5	4	1	1	2	2
Ochrona zdrowia	-	-	-	-	1	1	1	-	1	1
Pozostała działalność	6	11	10	8	-	12	5	1	7	4
Razem:	22	22	18	21	15	27	19	14	24	16

Źródło: Strategia Rozwoju Społeczno Gospodarczego Gminy Lichnowy

Wśród osób zarejestrowanych w ewidencji działalności gospodarczej znaczną ilość stanowią firmy jednoosobowe. Niektórzy rejestrujący działalność dokonują zmiany umów o pracę świadcząc usługi temu samemu pracodawcy na podstawie umowy o dzieło lub zlecenie.

209 osób w wieku 15 lat i powyżej 15 roku życia pracuje wyłącznie w swoim gospodarstwie rolnym, 37% pracuje w gospodarstwie rolnym o powierzchni 15 ha i powyżej.

Gmina Lichnowy zaliczana jest do gmin, w których dominuje rolnictwo.

Tab. nr 4 Pracujący w wieku 15 lat i więcej wyłącznie w swoim gospodarstwie rolnym w/g powierzchni rolnych

Płeć	Ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych			
		Do 5 ha	5-10	10-15	15ha i więcej
Ogółem:	209	37	47	48	77
-mężczyźni	128	18	30	29	51
-kobiety	81	19	17	19	26

Źródło: GUS 2002 r. NSP

- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 1982 r., Nr 35, poz.230 z późn.zm.)
Nakłada na organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego obowiązek podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożycia, inicjowanie i wspieranie przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działanie na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałanie powstaniu i usuwaniu następstw nadużywania alkoholu, a także wspiera działalność w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych (Dz.U. z 2004r., Nr 210, poz.2130)
Ustawa określa warunki udzielania i zakres świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.
- uszczegółowienie zadań stanowi ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej

Zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym:

1. Opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnie ryzyka,
sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej.
2. Udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym.
3. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych.
4. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych.
5. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego.
6. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom nie mającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia,
7. Przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego.

pomocy osobom uprawnionym do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego w przypadku bezskuteczności egzekucji i warunki nabywania prawa do świadczeń pieniężnych oraz zasady działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych,

- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. (Dz.U. z 2003r., Nr 122, poz.1143). Ustawa o zatrudnieniu socjalnym stwarza szanse na powrót do społeczeństwa osobom, które z różnych powodów znalazły się na marginesie życia społecznego. Ustawa kładzie nacisk na edukację i aktywizację środowisk marginalizowanych zawodowo i społecznie, a także na usprawnienie zatrudnienia dla tych grup. Tym osobom nowa ustawa oferuje zatrudnienie socjalne, rozumiane jako uczestnictwo w Centrum Integracji Społecznej,
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 1994 r., Nr 111,poz.535 z późn.zm.)

W świetle ustawy o ochronie zdrowia psychicznego realizują organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane.

Ochrona zdrowia psychicznego w szczególności polega na :

- ❖ promocji zdrowia psychicznego i zapobieganiu zaburzeniom psychicznym,
 - ❖ zapewnieniu osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnej do życia w środowisku rodzinnym i społecznym,
 - ❖ kształtowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi, właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości jak również przeciwdziałaniu ich dyskryminacji,
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz.U. z 2003r., Nr 96, poz.873 z późn.zm.)

Jest to akt wprowadzający korzystne rozwiązania dotyczące podstawowych dziedzin działalności organizacji pozarządowych w Polsce.

Ustawa reguluje kwestie:

- ❖ prowadzenie działalności pożytku publicznego,
- ❖ uzyskanie przez organizacje pozarządowe statusu organizacji pożytku publicznego oraz konsekwencje z tym związane,
- ❖ nadzór nad prowadzeniem działalności pożytku publicznego,
- ❖ wolontariat,

2.2. Wykształcenie

Cechą charakterystyczną mieszkańców danego regionu i ważną w procesie rozwoju gospodarczego jest poziom wykształcenia mieszkańców. Od poziomu wykształcenia mieszkańców tego obszaru zależy głównie wielkość bezrobocia na jej obszarze.

Tab. nr 5 Ludność w wieku 13 lat i więcej wg poziomu wykształcenia

Grupy wieku	ogółem	W tym o poziomie wykształcenia							
		wyższym	policealnym	średnim			Zasad. zawodowym	Podst. ukończonym	Podst. Nieukończo. i bez wykształc. szkolnego
				razem	zawodowym	Ogólno-kształcącym			
Ogółem	3638	86	42	496	398	98	1093	1669	236
13-19 lat	611	-	-	34	19	15	58	401	113
20-29	692	19	12	175	146	29	307	169	6
30-39	596	17	9	98	79	19	299	169	3
40-49	703	25	14	113	95	18	268	273	5
50-59	415	15	5	46	36	10	107	238	4
60-64	174	4	-	4	2	2	18	139	9
65 lat i więcej	447	6	2	26	21	5	36	208	96

Zródło GUS 2002 NSP

Ludność Gminy Lichnowy charakteryzuje się niskim poziomem wykształcenia. Wyższe wykształcenie w gminie posiadało 86 osób (stan na 2002 rok). Pracująca grupa mieszkańców posiada wykształcenia podstawowe w ilości 1669 osób tj. około 45,88%. Nieukończone podstawowe posiada 6% mieszkańców. Średnie wykształcenie posiada prawie 14% mieszkańców, w tym średnie wykształcenie zawodowe 11%, wykształcenie ogólnokształcące posiada około 3%.

2.3 Bezrobocie

Problemy na rynku pracy objawiające się niewystarczającą liczbę miejsc pracy, powodują obniżenie warunków życia ludności, a długotrwałe pozostawanie bez pracy zmniejsza szanse na zatrudnienie i przyczynia się do postępującego procesu ubożenia ludności, a nawet może prowadzić do wykluczenia społecznego dużych grup społeczeństwa. Konsekwencją braku pracy jest nie tylko zubożenie i nie uczestniczenie w życiu zawodowym i społecznym, ale także brak zabezpieczenia dochodowego w przyszłości.

365

Od 2004 roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych z Gminy Lichnowy spadła podobnie jak w całym powiecie. 70% wszystkich bezrobotnych stanowią kobiety. Od 2002 roku procentowy udział bezrobotnych bez prawa do zasiłku wyniósł ponad 80% w stosunku do ogólnej liczby bezrobotnych.

Tab. nr 6 Struktura bezrobotnych na przestrzeni lat 2002-30.06.2007

Bezrobotni na terenie Gminy Lichnowy						
	2002	2003	2004	2005	2006	30.06.2007
Bezrobotni ogółem	692	692	663	559	461	435
W tym kobiety	375	368	366	356	327	306
Udział % w stosunku do ogólnej liczby bezrobotnych	54,19%	53,18%	55,20%	63,68%	70,93%	70,34%
Bezrobotni bez prawa do zasiłku	570	582	575	475	388	372
Udział % w stosunku do ogólnej liczby bezrobotnych	82,37%	84,10%	86,73%	84,97%	84,10%	85,52%

Źródło: PUP Malbork

Najwięcej osób bezrobotnych stanowią osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej, zasadniczym zawodowym. Natomiast odsetek osób, które posiadają wykształcenie średnie i wyższe nie przekracza 20% w stosunku do ogółu liczby zarejestrowanych bezrobotnych.

Tab. nr 7 Struktura bezrobocia wg wykształcenia na przestrzeni lat 2002-30.06.2007

Bezrobocie na terenie gminy Lichnowy						
	2002	2003	2004	2005	2006	31.05.2007
Bezrobotni ogółem	692	692	663	559	461	435
Liczba osób z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej zasadniczym zawodowym	600	594	569	468	375	351
Udział % w stosunku do ogólnej liczby bezrobotnych	86,71%	85,84%	85,82%	83,72%	81,34%	80,69%
Liczba osób z wykształceniem średnim i wyższym	92	98	94	91	86	84
Udział % w stosunku do ogólnej liczby bezrobotnych	13,29%	14,16%	14,18%	16,27%	18,65%	19,31%

Źródło: PUP Malbork

235

IV. OBOWIĄZUJĄCE USTAWODAWSTWO

Podejmowane działania nie mogą pozostawać w oderwaniu od ustawowych obowiązków wspólnoty samorządowej.

Podstawowe działania jednostek samorządu terytorialnego w zakresie szeroko rozumianej polityki społecznej- uregulowane w ustawie z dnia 08 marca 1990 roku o samorządzie gminnym.

Zadania gminy obejmują m.in. zagadnienia:

1. Ochrony zdrowia.
2. Pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych.
3. Edukacji publicznej.
4. Kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.
5. Kultury fizycznej i turystycznej, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych.
6. Porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwozbrojeniowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpożarowego.
7. Współpraca z organizacjami pozarządowymi.
8. Współpraca ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw.

Ponadto gmina obowiązana jest realizować zadania wynikające z niżej wymienionych ustaw:

- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2003 r., Nr 228, poz.2255 z późn.zm.) określająca warunki nabywania prawa do świadczeń rodzinnych oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń.

Świadczeniami rodzinnymi są:

- ❖ zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
 - ❖ świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenia pielęgnacyjne,
 - ❖ jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka,
- ustawa z dnia 07 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2007 r., Nr 192, poz. 1378 z późn.zm.) określa zasady

Cel strategiczny

4. Ograniczanie zjawiska marginalizacji grup szczególnego ryzyka

Cel operacyjny:

4.1 Wzrost aktywności osób niepełnosprawnych w społeczności lokalnej

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki	Źródło mierników
4.1.1	Profilaktyka dla członków rodzin osób niepełnosprawnych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Gminny Ośrodek Pomocy społecznej, szkoły, służba zdrowia, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, organizacje pozarządowe, Kościoły	Liczba członków rodzin Liczba zaangażowanych instytucji	Gminny Ośrodek Pomocy społecznej, szkoły, służba zdrowia, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, organizacje pozarządowe, Kościoły
4.1.2	Organizowanie imprez kulturalno-rozrywkowych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminny Ośrodek Kultury i Sportu, szkoły, Kościoł, Organizacje pozarządowe,	Liczba zorganizowanych imprez Liczba uczestników	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminny Ośrodek Kultury i Sportu, szkoły, Kościoł, Organizacje pozarządowe
4.1.3	Działanie pomocowe w podjęciu pracy przez osoby niepełnosprawne	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Powiatowy Urząd Pracy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Organizacje pozarządowe	Liczba działań, Liczba korzystających osób z działań	Powiatowy Urząd Pracy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Organizacje pozarządowe

Cel operacyjny

4.2 Ułatwienie powrotu do funkcjonowania w społeczeństwie osób opuszczających Zakłady Karne

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki	Źródło mierników
4.2.1	Przygotowanie rodzin do przyjęcia osób opuszczających Zakłady Karne	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, Powiatowe centrum Pomocy Rodzinie	Liczba wspartych rodzin	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, Powiatowe centrum Pomocy Rodzinie
4.2.2	Nawiązywanie kontaktów z pracodawcami w zakresie zatrudnienia osób opuszczających zakłady karne	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Powiatowy Urząd Pracy, Gminny Ośrodek Pomocy Rodzinie, Powiatowe centrum Pomocy Rodzinie, Organizacje pozarządowe,	Liczba zaangażowanych pracodawców Liczba osób, które nawiązały kontakt z pracodawcą	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminny Ośrodek Kultury i Sportu, szkoły, Kościoł, Organizacje pozarządowe

Tab. nr 8 Bezrobotni wg przedziału wiekowego 18-24/25, 18-44

Stan na	Młodzież 18-24/25 w Gminie Lichnowy	W wieku mobilnym 18-44 w Gminie Lichnowy	Zarejestrowani bezrobotni		Ogółem zarejestrowani bezrobotni	% udział młodzieży 18-24/25 do ogółu bezrobotnych	% udział bezrobotnych w wieku mobilnym do ogółu bezrobotnych	% udział zarejestrowanych bezrobotnych w wieku 24/25 do ogółu bezrobotnych	% udział zarejestrowanych bezrobotnych w wieku mobilnym do ogółu bezrobotnych, ???
			Młodzież 18-24/25	W wieku mobilnym 18-44					
31.12.2002	579	1964	197	574	692	28,47%	82,95%	34,02%	29,23%
31.12.2003	593	1974	187	516	692	27,02%	74,57%	31,53%	28,42%
31.12.2004	617	1981	162	513	663	24,43%	77,38%	26,26%	25,90%
31.12.2005	622	1987	135	444	559	24,15%	79,43%	21,70%	22,35%
31.12.2006	605	2009	109	357	461	23,64%	77,44%	18,02%	17,77%

Źródło: PUP Malbork

3. Pomoc społeczna

3.1 Informacje ogólne

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lichnowach zatrudnia 7 osób, w tym 2 pracowników socjalnych, 1 osoba jest zatrudniona w ramach prac interwencyjnych.

Do zadań własnych Gminy o charakterze obowiązkowym zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej należy:

- opracowanie i realizacja gminnej strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka,
- sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej,
- udzielenie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego potrzebującym,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom nie mającym dochodu i możliwości uzyskania środków na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia,

59

- przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego,
- opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie nie zamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem,
- praca socjalna,
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych,
- tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną,
- dożywianie dzieci,
- sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym,
- kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu,
- pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z Zakładu Karnego,
- sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej z zastosowaniem systemu informatycznego,
- utworzenie i utrzymania ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników.

Do zadań własnych gminy należy:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych,
- przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze,
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki,
- podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozpoznanych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych

25

Cel operacyjny

3.2 Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki	Źródło mierników
3.2.1	Promowanie właściwych zachowań	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Szkoły, Kościoły, Organizacje pozarządowe	Liczba zorganizowanych spotkań	Szkoły, Kościoły, Organizacje pozarządowe
3.2.2	Promowanie zdrowego stylu życia	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Szkoły, Placówki służby zdrowia, Organizacje pozarządowe	Liczba zorganizowanych spotkań Liczba pogadarek	Szkoły, Placówki służby zdrowia, Organizacje pozarządowe
3.2.3	Rozwój profilaktyki uzależnień	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Szkoły, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradnictwo Specjalistyczne, Organizacje pozarządowe	Liczba uczestników	Szkoły, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradnictwo Specjalistyczne, Organizacje pozarządowe

Cel operacyjny

3.3 Wzmocnienie relacji rodzinnych poprzez prawidłowe spędzanie czasu wolnego

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki	Źródło mierników
3.3.1	Zwiększenie świadomości w zakresie prawidłowego zagospodarowania czasu wolnego	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Szkoły, Gminny Ośrodek Kultury i Sportu, świetlice wiejskie	Liczba wdrażanych programów	Szkoły, Gminny Ośrodek Kultury i Sportu, świetlice wiejskie
3.3.2	Promowanie aktywnego wypoczynku (sport, wycieczki itp.)	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Szkoły, Gminny Ośrodek Kultury i Sportu, Kluby Sportowe, Kościoły	Liczba zorganizowanych rozrywek sportowych i wycieczek	Szkoły, Gminny Ośrodek Kultury i Sportu, Kluby Sportowe, Kościoły
3.3.3	Organizowanie imprez kulturalno-rozrywkowych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Gminny Ośrodek Kultury i Sportu, Szkoły	Liczba zorganizowanych imprez, Liczba uczestników	Gminny Ośrodek Kultury i Sportu, Szkoły
3.3.4	Organizowanie zajęć pozalekcyjnych oraz kół zainteresowań	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Szkoły, Świetlice, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba oraz rodzaj zajęć, Liczba uczestników	Szkoły, Świetlice, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
3.3.5	Doposażenie świetlic	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Jednostki samorządu terytorialnego	Liczba doposażenia Wartość doposażenia	Jednostki samorządu terytorialnego

Cel operacyjny

2.3 Zapobieganie zjawisku przemocy w rodzinie

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki	Źródło mierników
2.3.1	Upowszechnianie akcji informacyjnych na temat przemocy	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Szkoły, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy	Liczba akcji informacyjnych	Szkoły, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy
2.3.2	Podnoszenie kwalifikacji pracowników socjalnych w działaniach dot. przemocy w rodzinie	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba szkoleń Liczba pracowników	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
2.3.3	Rozwój pozalekcyjnych w szkole i poza szkołą	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Szkoły, Gminny Ośrodek Kultury i Sportu, Urząd Gminy	Liczba zajęć, warsztatów Liczba osób korzystających	Szkoły, Gminny Ośrodek Kultury i Sportu, Urząd Gminy
2.3.4	Zwiększenie dostępu do poradnictwa specjalistycznego	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy, Organizacje pozarządowe	Liczba poradnictwa Liczba osób korzystających z poradnictwa	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy, Organizacje pozarządowe
2.3.5	Powstanie zespołów interdyscyplinarnych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, szkoły, Policja	Liczba interwencji	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, szkoły, Policja

Cel strategiczny

3. Wspieranie prawidłowego funkcjonowania rodziny

Cel operacyjny

3.1 Podniesienie świadomości opiekuńczo-wychowawczej rodziny

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki	Źródło mierników
3.1.1	Promowanie prawidłowych wzorców funkcjonowania rodziny	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Szkoły, Kościoły, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Organizacje pozarządowe	Liczba pogadańek, Liczba osób uczestniczących w konferencjach promujących prawidłowe wzorce funkcjonowania	Szkoły, Kościoły, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Organizacje pozarządowe
3.1.2	Uświadomienie rodzicom ich roli w wychowaniu dzieci	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Szkoły, Kościoły, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Organizacje pozarządowe	Liczba uczestników	Szkoły, Kościoły, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Organizacje pozarządowe
3.1.3	Zwiększenie dostępu do poradnictwa specjalistycznego	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Poradnictwo specjalistyczne. Placówki służby zdrowia	Liczba porad	Poradnictwo specjalistyczne. Placówki służby zdrowia
3.1.4	Pedagogizacja rodziców	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Szkoły, Kościoły, Organizacje pozarządowe	Liczba uczestników	Szkoły, Kościoły, Organizacje pozarządowe

- współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechnianie informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach

Oprócz zadań własnych Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania zlecone przez administrację rządową:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia,
- organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną,
- prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłków oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom o których mowa w art. 33 ust. 1 pkt. 5 oraz art. 53 ust. 1 pkt. 15 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach.

Ponadto Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lichnowach realizuje zadania określone przepisami ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej i ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych.

3. 2 Świadczenia z zakresu pomocy społecznej

Świadczenia udzielane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lichnowach można podzielić na dwie grupy. Pierwszą stanowią świadczenia z tytułu zadań zleconych gminie, a drugą zadania własne gminy.

Zgodnie z art.36 ustawy o pomocy społecznej świadczeniami z pomocy społecznej są:

1. Świadczenia pieniężne: zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy, zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie, pomoc dla rodzin zastępczych, pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki, świadczenie pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego i dla cudzoziemców.
2. Świadczenia niepieniężne: praca socjalna, bilet kredytowany, składki na ubezpieczenie zdrowotne, składki na ubezpieczenie społeczne, pomoc rzeczowa, w tym na ekonomiczne uzasadnienie, sprawienie pogrzebu, pośrednictwo specjalistyczne, interwencja kryzysowa, schronienie, posiłek, niezbędne ubranie, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia, mieszkania chronione, pobyt i usługi w domu pomocy społecznej, opieka i wychowanie w rodzinie zastępczej i w placówce opiekuńczo-wychowawczej, pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, pomoc na szkolenia, poradnictwo rodzinne i terapia rodzinna prowadzona przez ośrodki adopcyjno-opiekuńcze.

Ze świadczeń wynikających z **zadań zleconych** gminie korzystały w 2002 roku 404 osoby, pobrały one ogółem świadczeń na kwotę 608,377 zł

W strukturze świadczeń największy udział procentowy biorąc pod uwagę liczbę osób korzystających z danego świadczenia mają zasiłki okresowe przyznane z powodu braku możliwości zatrudnienia, korzystało z nich 225 osób czyli 55,7% wszystkich świadczeniobiorców, w tym 180 osób z powodu braku zatrudnienia. Pod względem wartościowym wypłaty z tytułu zasiłków okresowych przyznanych z powodu braku możliwości zatrudnienia stanowiły około 12%. Największą część środków pochłonęły renty socjalne, bo aż około 41%.

023

Cel strategiczny

2. Zmniejszenie liczby osób zagrożonych patologiami społecznymi

Cel operacyjny

2.1 Aktywizacja świadczeniobiorców pomocy społecznej

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki	Źródło mierników
2.1.1	Innowacyjne metody pracy z długotrwałym świadczeniobiorcą	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Organizacje pozarządowe	Liczba świadczeniobiorców	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Organizacje pozarządowe
2.1.2	Wspieranie zatrudnienia subsydiowanego	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Urząd Gminy, Powiatowy Urząd Pracy	Liczba zatrudnionych	Urząd Gminy, Powiatowy Urząd Pracy
2.1.3	Zwiększenie dostępu do szkoleń zawodowych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Powiatowy Urząd Pracy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy, Organizacje pozarządowe	Liczba szkoleń Liczba uczestników	Powiatowy Urząd Pracy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy, Organizacje pozarządowe
2.1.4	Wspieranie staży zawodowych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Urząd Gminy, Powiatowy Urząd Pracy	Liczba osób odbywających staże	Urząd Gminy, Powiatowy Urząd Pracy
2.1.5	Upowszechnianie informacji dotyczących organizowania warsztatów aktywizacji zawodowej	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Powiatowy Urząd Pracy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy, Organizacje pozarządowe	Liczba szkoleń Liczba uczestników	Powiatowy Urząd Pracy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy, Organizacje pozarządowe

Cel operacyjny

2.2 Przeciwdziałanie i profilaktyka rozwiązywania problemów alkoholowych

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki	Źródło mierników
2.2.1	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej o skutkach alkoholizmu	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Organizacje pozarządowe	Liczba uczestników poszczególnych kampanii informacyjnych lub warsztatów	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Organizacje pozarządowe
2.2.2	Analiza i monitoring stanu zagrożenia alkoholizmem w gminie	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, szkoły	Liczba osób i rodzin zagrożonych alkoholizmem	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policja, szkoły
2.2.3	Uświadomienie członków rodzin alkoholików o możliwości podjęcia działań w zakresie leczenia choroby alkoholowej	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, szkoły	Liczba osób podejmujących leczenie	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, szkoły
2.2.4	Wspieranie działań dotyczących zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Szkoły, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Kultury i Sportu, Urząd Gminy	Liczba uczestników	Szkoły, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Kultury i Sportu, Urząd Gminy

Cel operacyjny

1.3 Zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób długotrwale bezrobotnych

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki	Źródło mierników
1.3.1	Zwiększenie dostępu do szkoleń zawodowych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy, Powiatowy Urząd Pracy, Organizacje pozarządowe	Liczba uczestników	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy, Powiatowy Urząd Pracy, Organizacje pozarządowe
1.3.2	Upowszechnienie informacji dotyczących szkoleń	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Powiatowy Urząd Pracy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba uczestników Liczba szkoleń	Powiatowy Urząd Pracy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
1.3.3	Wspieranie zatrudniania subsydiowanego	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Urząd Gminy, Powiatowy Urząd Pracy	Liczba beneficjentów	Urząd Gminy, Powiatowy Urząd Pracy
1.3.4	Rozwój poradnictwa specjalistycznego	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy	Liczba porad Liczba beneficjentów	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy

Cel operacyjny

1.4 Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki	Źródło mierników
1.4.1	Upowszechnianie informacji dotyczących szkoleń	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Gminy	Liczba osób, którym udzielono informacji	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Gminy
1.4.2	Zwiększenie dostępu do szkoleń zawodowych	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Gminy	Liczba uczestników	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Gminy
1.4.3	Rozwój poradnictwa specjalistycznego	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Gminy	Liczba porad	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Gminy
1.4.4	Wspieranie zatrudniania subsydiowanego	Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Gminy	Liczba beneficjentów	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Gminy

Tab. nr 9 Zadania zlecone rok 2002

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba osób	Kwota świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1.	Zasiłki stałe-ogółem	25	118.466	25	113
2.	Zas. stałe wyrównawcze-ogółem	36	73.961	36	102
3	Zas.okresowe gwarantowane	3	5.785	3	11
4.	Zas.okresowe z powodu - braku możliwości zatrudnienia	225	89.234	225	1.006
	- długotrwałej choroby	180	71.014	180	831
	- niepełnosprawności	2	740	2	6
		43	17.480	43	169
5.	Renty socjalne	61	247.033	57	192
6.	Zas. z tytułu ochrony macierzyństwa	50	58.808	50	248
7.	Specjalistyczne usługi opiekuńcze przysługujące na podstawie przepisów o ochronie zdrowia psychicznego	4	15.090	3	15
RAZEM:		404	608.377	399	1.687

Źródło: Sprawozdania GOPS w Lichnowach

Ze świadczeń wynikających z zadań zleconych gminie korzystało w 2003 roku 307 osób, czyli o 97 osób mniej w porównaniu do roku 2002

Tab. nr 10 Zadania zlecone rok 2003

Lp.	Formy pomocy	Liczba osób	Kwota świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1.	Zasiłki stałe ogółem	25	1.124.420	25	100
2.	Zasiłki stałe wyrównawcze	41	96076	31	110
3.	Zasiłek okresowy gwarantowany	2	6374	2	6
4.	Zasiłki okresowe w tym przyznane z powodu:	117	14.233	117	449
	- braku możliwości zatrudnienia	103	12.193	103	390
	- długotrwałej choroby	2	820	2	8
	- niepełnosprawności	12	1220	12	51
5.	Renta socjalna	65	209603	60	189
6.	Zasiłki z tytułu ochrony macierzyństwa, w tym - macierzyński zasiłek okresowy	53	57.328	53	175
	w tym dla matki dziecka	53	48.886	53	175
	- macierzyński zasiłek jednorazowy	42	8.442	42	138
	W tym dla matki dziecka	42	8.442	42	138
7.	Specjalistyczne usługi opiekuńcze przysługujące na podstawie przepisów o ochronie zdrowia psychicznego	4	15.665	3	15
RAZEM:		307	511.721	291	1.044

Źródło: Sprawozdania GOPS w Lichnowach

321

W strukturze świadczeń największy udział osób korzystających z danego świadczenia miały zarówno w roku 2002 jak i 2003 zasiłki okresowe przyznane z powodu braku zatrudnienia oraz renta socjalna.

Największa część środków została przyznana na wypłaty z tytułu renty socjalnej. Dnia 27 czerwca 2003 r. została ogłoszona ustawa o rencie socjalnej, która określiła nowe zasady i tryb przyznawania oraz wypłaty renty socjalnej. Ustawa ta weszła w życie z dniem 1 października 2003r. z wyjątkiem art. 2 pkt.3 i art.13 ust.1 i 2 oraz art. 26 ust. 4 i 5. Zgodnie z art.18 tej ustawy uchylono art. 27 ustawy o pomocy społecznej, który mówił o rencie socjalnej. Oznacza to, że Ośrodki Pomocy Społecznej wypłacały rentę socjalną tylko do dnia 30 września 2003 r. Następnie przekazały dokumentację, o której mowa w art. 26 ust.5 pkt.2 i 3 cytowanej ustawy jednostkom organizacyjnym ZUS, które to od 1 października 2003 r. przyznają rentę socjalną.

Tab. nr 11 Zadania zlecone 2004 rok

Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Kwota świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasiłki stałe – ogółem, w tym przyznane dla	50	119.713	50	142
-osoby samotnie gospodarującej	15	42.677	15	15
- pozostającej w rodzinie	35	77.036	35	127
Macierzyński zasiłek okresowy w tym dla	16	14.868	16	52
-matki dziecka	16	14.868	16	52
Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	4	15.408	3	14

Źródło: Sprawozdania GOPS Lichnowy

Tab. nr 12 Zadania zlecone 2005 rok

Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Kwota świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasiłki stałe – ogółem, w tym przyznane dla	63	136.901	61	158
-osoby samotnie gospodarującej	28	92.170	28	28
- pozostającej w rodzinie	35	44.731	33	130
Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	4	17.209	3	13

Źródło: Sprawozdania GOPS Lichnowy

25

Cel strategiczny

1. Zmniejszenie zjawiska wykluczenia społecznego osób bezrobotnych.

Cel operacyjny:

1.1 Ograniczenie zjawiska bezrobocia wśród młodzieży

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki	Źródło mierników
1.1.1	Stworzenie preferencji dla pracodawców	Działanie ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Urząd Gminy	Liczba wspartych podmiotów gospodarczych	Urząd Gminy
1.1.2	Rozwój doradztwa zawodowego w szkołach	Działanie ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Gimnazja, Urząd Gminy, Powiatowy Urząd Pracy, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Ochotnicze Hufce Pracy	Liczba porad Liczba beneficjentów	Gimnazja, Urząd Gminy, Powiatowy Urząd Pracy, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Ochotnicze Hufce Pracy
1.1.3	Zwiększenie dostępu do szkoleń zawodowych	Działanie ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy, organizacje pozarządowe	Liczba szkoleń Liczba uczestników	Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy, organizacje pozarządowe
1.1.4	Wspieranie zatrudniania subsydiowanego	Działanie ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Urząd Gminy, Powiatowy Urząd Pracy	Liczba wspartych projektów, Liczba beneficjentów	Urząd Gminy Powiatowy Urząd Pracy

Cel operacyjny:

1.2 Zwiększenie zatrudnienia wśród kobiet

Nr działania	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki	Źródło mierników
1.2.1	Zwiększenie dostępu szkoleń zawodowych	Działanie ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy, Organizacje pozarządowe	Liczba szkoleń Liczba uczestników	Urząd Gminy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy, Organizacje pozarządowe
1.2.2	Upowszechnienie informacji dotyczących szkoleń	Działanie ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy, Organizacje pozarządowe	Liczba uczestników szkoleń	
1.2.3	Wspieranie zatrudnienia subsydiowanego	Działanie ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Urząd Gminy, Urząd Pracy,	Liczba beneficjentów	Urząd Gminy, Powiatowy Urząd Pracy,
1.2.4	Rozwój poradnictwa specjalistycznego	Działanie ciągłe w horyzoncie czasowym strategii	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy	Liczba uczestników	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy

Do mocnych stron zaliczyć można umiejętność zidentyfikowania potrzeb społecznych, co daje szansę na szybkie i efektywne działania pomocy społecznej.

Szansą dla gminy jest możliwość wykorzystania funduszy unijnych na realizację programów wsparcia dla osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej.

Szeroko rozumiana działalność świetlic zarówno socjoterapeutycznych jak i wiejskich, pozwala na zagospodarowanie wolnego czasu pod opieką wykwalifikowanej kadry. Zagrożeniem jest brak środków na realizację zadań określonych w ustawie o pomocy społecznej na realizację programów profilaktycznych, zapobieganiu wykluczeniu społecznemu.

Należy jednocześnie stwierdzić, że opracowanie analizy SWOT pozwala jasno wskazać braki i słabości. Daje podstawę do opracowania celu i kierunku rozwoju, jak również wskazuje mocne strony, czyli atuty, pozycje i postrzeganie w regionie instytucji pomocy społecznej.

3. Misja gminy

Samorząd wykorzystując możliwości finansowe, prawne oraz lokalny potencjał społeczny dąży do poprawy jakości życia, podnoszenia wartości kapitału ludzkiego, zmniejszenia bezrobocia oraz eliminacji negatywnych zjawisk dotyczących mieszkańców, takich jak: patologie, ubóstwo, wykluczenie społeczne.

III CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE

Głównym celem na lata 2008-2013 jest doskonalenie systemu pomocy społecznej, w celu stworzenia odpowiednich warunków życia dla rodziny, jej prawidłowego funkcjonowania i spełniania przez nie wszystkich ważnych społecznie funkcji.

Z przyjętych obszarów problemowych w zakresie polityki społecznej w gminie Lichnowy, wynikają działania w następujących sferach:

1. Bezrobocie.
2. Patologie społeczne.
3. Kryzys funkcji rodziny.
4. Marginalizacja grup społecznych.

Tab. nr 13 Zadania zlecone za 2006 rok

Formy pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Kwota świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasiłki stałe ogółem w tym przyznane dla osoby	67	189.572	65	154
-samotnie gospodarującej	29	126.972	29	29
-pozostającej w rodzinie	38	62.600	36	125
Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	3	20.906	2	5

Źródło: Sprawozdania GOPS w Lichnowach

Tab. nr 14 Zadania zlecone za 2007rok

Formy pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Kwota świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasiłki stałe ogółem w tym przyznane dla osoby	66	200.009	64	135
-samotnie gospodarującej	30	110.738	30	30
-pozostającej w rodzinie	36	89.271	34	105
Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	5	27.332	4	10

Źródło: Sprawozdania GOPS w Lichnowach

Z tytułu **zadań własnych** gminy wynikających z ustawy o pomocy społecznej, udzielono w 2002 r. świadczeń na kwotę 239.827 zł dla 1582 osób w rodzinach, natomiast w 2007 r. 439.200 zł, z tego z dotacji z budżetu państwa na realizację zadań własnych otrzymaliśmy 62.943 zł na wypłatę zasiłków okresowych oraz na dożywianie 65.999,90 zł. Z pomocy skorzystało 1437 osób w rodzinach.

Różnica wydatkowanych środków między 2002 r. a 2007 r. stanowi kwotę 70.430,10 zł, w tym 30.229 zł stanowi koszt Domu Pomocy Społecznej ponoszony przez gminę. W 2002 r. koszt pobytu pensjonariuszy pokrywany był z budżetu państwa. Nowelizacja ustawy w 2004 r. wprowadziła te zadanie jako własne gminy.

375

Tab. nr. 15 Zadania własne za lata 2002 – 2007

Rodzaj świadczenia	Liczba osób, którym przyznano decyzje świadczenia						Świadczenie						Kwota świadczeń						Liczba osób w rodzinie					
	Rok						Rok						Rok						Rok					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Schronienie	3	2	2	2	4	7	112	390	454	398	942	35	966	3621	4828	4578	5866	1568	3	2	2	2	4	7
Posiłek ogólny	365	344	388	460	430	378	47366	52364	48576	64872	64956	95218	44278	41997	52064	67736	66358	889897	95	821	983	878	926	1020
w tym: dla dzieci i młodzieży	348	320	383	447	418	357	46866	52058	48256	63652	63697	92671	43863	40232	51744	66516	64689	845687	82	817	979	858	918	998
Usługi opiekuńcze	2	2	-	-	-	-	1760	1776	-	-	-	-	29264	31878	-	-	-	-	3	2	-	-	-	-
Zasiłek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	350	-	-	-	-	700	3	-	-	-	-	4
Sprawienie porządku	-	-	3	-	-	1	-	-	3	-	-	1	-	-	2768	-	-	1230	-	-	3	-	-	1
Inne zas. celowe i w naturze w tym: zas. celowe specjalne	364	398	406	465	378	397	x	x	x	x	x	x	164969	195661	213849	217267	222101	228780	1560	1517	1614	1516	1295	1147
Zasiki okresowe w tym przyznane z powodu: bezrobocia	-	-	143	100	100	67	-	-	357	404	305	286	-	-	47447	57503	56116	59474	-	-	581	604	385	197
długotrwałej choroby	-	-	-	-	6	19	-	-	-	-	37	45	-	-	-	-	4474	9410	-	-	-	-	27	138
Niepełnosprawności	-	-	23	14	9	6	-	-	52	x	21	20	-	-	3957	5639	5206	3703	-	-	59	44	45	29
możliwości otrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	3	3	-	-	-	-	750	1000	-	-	-	-	3	3
Odplatność gminy za DPS	-	-	-	1	4	3	-	-	-	-	27	24	-	-	-	10680	29353	30229	-	-	-	3	4	3

Źródło: Sprawozdania GOPS Lichnowy

15

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - możliwość wykorzystania funduszy unijnych na realizację programów wsparcia dla osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej, - współpraca z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, - możliwość wykorzystania przez władze samorządowe i osoby prywatne atrakcyjnych terenów przyrodniczych, - rosnący udział instytucji w realizacji programów mających na celu ograniczenie zjawisk patologicznych, - rozwój programów profilaktycznych skierowanych do dzieci, młodzieży oraz rodziców, - tworzenie ścieżek edukacyjnych w szkołach, przeciwdziałanie patologiom 	<ul style="list-style-type: none"> - niedostateczna wymiana informacji pomiędzy praktykami a teoriami pomocy społecznej, - powiększanie się dysfunkcji rodzinnych, - ogólne zubożenie społeczeństwa, - wzrost patologii społecznych, - przyzwolenie społeczne na spożywanie alkoholu przez nieletnich, - stale poszerzający się proces dezintegracji rodziny, - uzależnienie się od pomocy społecznej, - małe zainteresowanie rodziców w jaki sposób dziecko spędza czas wolny, - niechęć do ujawniania zjawiska przemocy przez ofiary, - niewielkie szanse osób niepełnosprawnych na zdobycie wykształcenia i pracy ze względu na niedostateczne rozwiązania w zakresie edukacji dzieci i młodzieży

Otrzymany podczas analizy SWOT zbiór informacji, pozwala na ocenę instytucji, jej wewnętrznych działań oraz oddziaływanie z otoczeniem. Pozwala zweryfikować jej elastyczność tzn. zdolność i szybkość dopasowywania do zmieniającego się otoczenia, na które instytucja nie ma bezpośredniego wpływu.

Opracowana analiza stanowi podstawę do wyboru celów oraz kierunków działania.

Z analizy słabych i mocnych stron wynika, iż w gminie świadczona jest wielokierunkowa pomoc przyczyniająca się do poprawy sytuacji społecznej mieszkańców, skierowana jest nie tylko do najuboższych mieszkańców gminy, ale do wszystkich ludzi zamieszkujących na terenie gminy.

Istotą problemów społecznych jest to, że podlegają one wielorakim i złożonym powiązaniom między sobą. Zaistnienie jednego z nich może wywołać w przyszłości kolejne. I tak np. problem bezrobocia w krótkim okresie czasu może prowadzić do wystąpienia zjawiska ubóstwa. Ten z kolei w powiązaniu z w/w bezrobociem, rodzi poczucie frustracji i brak perspektyw. Taki stan rzeczy sprzyja wystąpieniu zjawiska alkoholizmu, który pogłębia ubóstwo, utrudnia znalezienie pracy, prowadzi do zaniedbań wychowawczych dzieci oraz może prowadzić do przemocy w rodzinie. Patologiczna rodzina nie jest w stanie przekazać pozytywnych wzorców, co w konsekwencji prowadzi do pojawienia się następnych pokoleń podatnych na patologię.

Słabością instytucji jest mała grupa rodzin wychodzących z ubóstwa i „uzależnienie się” od pomocy społecznej. Podejmowane przez samorząd gminy działania zmierzające do zmniejszenia bezrobocia są pomocne, ale nie rozwiązują w całości problemu.

2. Analiza SWOT

Głównym narzędziem oceny uwarunkowań jest analiza SWOT. Jest to metoda służąca do badania otoczenia organizacji oraz analizy jej wnętrza

Analiza SWOT oparta jest na schemacie kwalifikacyjnym, w którym czynniki wpływające dzielimy na:

1. wewnętrzne pozytywne – mocne strony
2. wewnętrzne negatywne – słabe strony
3. zewnętrzne pozytywne – szanse
4. zewnętrzne negatywne – zagrożenia

Ocena potencjału w aspekcie słabych i mocnych stron pozwala na określenie siły i słabości gminy w zakresie analizowanych sfer społecznych. Silny potencjał to baza umożliwiająca budowanie strategii, słabości to problemy i ograniczenia do pokonania. Zagrożenia to ostrzeżenie przed niepożądanym rozwojem warunków zewnętrznych, szanse to wsparcie i inspiracje dla każdej polityki społecznej

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">- dobra znajomość środowiska,- dobrze przygotowany personel,- dobre warunki lokalowe,- duże zróżnicowanie form pomocy świadczonych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lichnowach,- działalność komisji rozwiązywania problemów alkoholowych: kontrole sklepów, rozpatrywanie wniosków i kierowanie na leczenie, działalność w zakresie profilaktyki,- możliwość szybkiego kontaktu na linii nauczyciel-rodzic,- szybka wykrywalność patologii,- dobry dostęp do ośrodka zdrowia i jego usług,- poprawna identyfikacja potrzeb społeczności gminy,- profesjonalne podejście pracowników do „klienta pomocy społecznej”,- działalność świetlic socjoterapeutycznych i wiejskich	<ul style="list-style-type: none">- obciążone stanowiska pracy,- za dużo dokumentacji a za mało czasu na pracę socjalną (więcej wizyt w środowisku)- wysokie bezrobocie,- ubóstwo społeczeństwa,- brak chęci do zmiany swojej trudnej sytuacji rodzinnej,- ograniczone środki finansowe,- brak punktu konsultacyjnego z psychologiem,- niska świadomość oraz brak samokrytyki,- długa procedura skierowania osób na leczenie,- brak możliwości logistycznych prowadzenia działalności pozalekcyjnych,- brak wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka,- mała dostępność do usług internetowych,- niski poziom aktywności rodzin w kwestii uzależnienia członków rodziny,- brak pracy w terenie (lekarza),- ograniczony dostęp do specjalistów np. ginekologa

Najczęstszym powodem udzielania świadczeń z zakresu pomocy społecznej w 2002 r. było ubóstwo. W 2002 r. z tego tytułu otrzymało pomoc 623 rodzin, natomiast w 2007 r. 337 rodzin. Analizując problem ubóstwa przyznając pomoc należy uwzględnić przyczyny ubóstwa.

Główną przyczyną ubóstwa na terenie gminy jest bezrobocie. Drugim powodem przyznania pomocy jest bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Pozostałe znaczące powody to niepełnosprawność, długotrwała choroba i alkoholizm.

Tab. nr 16 Powody przyznawania świadczeń z pomocy społecznej

Lp.	Powody przyznania pomocy	2002	2003	2004	2005	2006	2007
		Liczba rodzin	Liczba rodzin	Liczba rodzin	Liczba rodzin	Liczba rodzin	Liczba rodzin
1.	Ubóstwo	623	481	439	508	426	337
2.	Sieroctwo	-	-	-	-	-	-
3.	Bezdomność	3	2	2	2	4	12
4.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	67	53	19	5	3	11
5.	Bezrobocie	180	318	416	261	321	216
6.	Niepełnosprawność	124	130	97	95	74	90
7.	Długotrwała choroba	27	25	29	25	35	72
8.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	299	237	318	277	292	118
9.	Alkoholizm	11	4	11	31	19	15
10.	Narkomania	-	-	-	-	-	-
11.	Trudności w przystosowaniu się po opuszczeniu ZK	7	5	10	5	9	6
12.	Zdarzenia losowe	-	-	-	-	-	1
13.	Przemoc w rodzinie	-	-	-	-	5	4
	Rzeczywista liczba rodzin objętych pomocą	697	493	502	566	439	394

Źródło: Sprawozdania GOPS w Lichnowach

Pod względem liczby rodzin objętych świadczeniami pomocy społecznej najwyższy odsetek bo 19,2% do 22,8% stanowią rodziny 4 osobowe, po przeliczeniu na poszczególne lata od 2002 do 2007r.

Największy odsetek rodzin z dziećmi korzystających z pomocy stanowią rodziny z jednym i dwojgiem dzieci. Z ogółu rodzin z dziećmi stanowią:

W 2002 r. z 1 dzieckiem – 19,65%

z 2 dzieci – 31,5%

315

- w 2003 r. z 1 dzieckiem – 39,7 %
z 2 dzieci – 24,8 %
- w 2004 r. z 1 dzieckiem – 34,9%
z 2 dzieci – 24,47 %
- w 2005 r. z 1 dzieckiem – 33,12%
z 2 dzieci – 26,38%
- w 2006 r. z 1 dzieckiem – 34,4%
z 2 dzieci – 38,90%
- w 2007 r. z 1 dzieckiem – 28,79 %
z 2 dzieci – 29,96%

Tab. nr 17 Typy rodzin objętych pomocą

Wyszczególnienie	LATA					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
	Liczba rodzin	Liczba rodzin	Liczba rodzin	Liczba rodzin	Liczba rodzin	Liczba rodzin
Rodziny ogółem	697	493	502	566	439	394
O liczbie osób:						
1	62	74	71	66	59	35
2	70	86	63	91	67	68
3	153	89	88	105	107	73
4	152	99	105	109	97	90
5	137	88	102	116	51	65
6 i więcej	123	57	73	79	58	63
w tym z rodzin ogółem - rodziny z dziećmi ogółem	529	410	429	489	311	257
o liczbie dzieci						
1	104	163	150	162	107	74
2	167	102	105	129	121	77
3	106	69	54	58	26	57
4	61	28	27	34	22	14
5	49	26	32	38	15	15
6	24	14	26	28	9	11
7 i więcej	18	3	35	40	11	9

Zródło: Sprawozdania GOPS w Lichnowach

Ponad 4% stanowią rodziny z sześciorgiem dzieci.

923

Analiza działu IV ankiety: zabezpieczenie zdrowotne

Podstawowe pytanie	Ocena
	Liczba oddanych głosów
15. Jakiego Państwa zdaniem należy podjąć działania celem polepszenia zabezpieczenia zdrowotnego?	
a) utworzenie punktu konsultacyjno-psychologicznego	17
b) praca w terenie (lekarza)	17
c) dostęp do specjalistów (np. ginekolog)	22
d) edukacja o zapobieganiu ciąży	6
e) wprowadzenie białych sobót	14
f) inne	0

Źródło: GOPS w Lichnowach

Podstawowe pytania	Ocena			
	Liczba oddanych głosów			
	dobra	przeciętna	zła	nie potrafię ocenić
16. Jak oceniacie Państwo aktualną sytuację zabezpieczenia zdrowotnego?				
a) działalność usługowa ośrodka zdrowia	9	15	1	2
b) działalność punktu aptecznego	16	9	0	2
c) działalność gabinetu stomatologicznego	6	14	2	5

Źródło: GOPS w Lichnowach

Podstawowe pytanie	Ocena
	Liczba oddanych głosów
17. Jak oceniacie Państwo dostęp do instytucji zabezpieczenia zdrowotnego	
a) bardzo zły	2
b) zły	9
c) bardzo dobry	0
d) dobry	16

Źródło: GOPS w Lichnowach

W ocenie ankietowanych zarówno działalność ośrodka zdrowia jak i działalność gabinetu stomatologicznego wypadła przeciętnie.

Działalność punktu aptecznego oceniono jako dobrą. Oceniający wskazali, iż działaniami, które polepszyłyby zabezpieczenie zdrowotne, byłyby dostęp do specjalistów, praca w terenie lekarza oraz działanie punktu konsultacyjno-psychologicznego.

Na 27 ankietowanych 16 osób oceniło jako „dobry” dostęp do instytucji zabezpieczenia zdrowotnego.

Podstawowe pytania	Ocena Liczba oddanych głosów		
	Bardzo ważny	Niezbyst ważny	To nie problem
14. Czy niżej wymienione problemy mają wpływ na edukację			
a) rozproszenie terytorialne społeczności lichnowskiej	7	6	7
b) brak możliwości logistycznych prowadzenia działalności pozalekcyjnych	20	3	0
c) małe zainteresowanie współpracą ze strony poradni psychologiczno-pedagogicznej	14	5	1
d) brak wczesnego wspomagania rozwoju dziecka	18	4	1
e) biedne społeczeństwo	14	7	0
f) luki edukacyjne rodzin	14	7	1
g) brak dostępu do specjalistów (np. logopeda, psycholog)	15	3	3
h) brak pedagoga szkoleń	13	3	4
i) przyzwolenie społeczne na spożywanie przez nieletnich alkoholu i palenia papierosów	26	1	0
j) małe zainteresowanie rodziców w jaki sposób dziecko spędza czas wolny	25	0	0
k) narastająca agresją wśród nieletnich	25	1	0

Źródło: GOPS w Lichnowach

Ankietowani wskazali, iż istotnym zjawiskiem mającym wpływ na doskonalenie edukacji publicznej jest współpraca z rodzicami oraz szybka wykrywalność patologii. Wśród „innych” odpowiedzi wskazano na ważny element jakim jest edukacja rodziców w zakresie zjawisk patologii występujących wśród dzieci i młodzieży. Co ma odzwierciedlenie we wskazaniu na rangę ważności problemów mających wpływ edukację, gdzie ankietowani wyraźnie zaznaczyli ilością oddanych głosów np. problem przyzwolenia społecznego na spożywanie przez nieletnich alkoholu i palenia papierosów oraz małe zainteresowanie rodziców na to w jaki sposób dziecko spędza czas wolny i narastającą agresją wśród nieletnich.

Prawie 10% z wszystkich rodzin objętych pomocą społeczną w gminie Lichnowy stanowią rodziny niepełne. W tej grupie przeważają rodziny z jednym i dwojgiem dzieci.

Tab. nr 18 Rodziny niepełne

Wyszczególnienie	LATA					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
	Liczba rodzin	Liczba rodzin	Liczba rodzin	Liczba rodzin	Liczba rodzin	Liczba rodzin
Rodziny niepełne ogółem	52	31	61	73	49	40
O liczbie dzieci						
1	25	20	18	24	18	19
2	16	9	23	28	19	13
3	7	2	9	13	7	6
4 i więcej	4	-	11	8	5	2

Źródło: Sprawozdania GOPS w Lichnowach

O poziomie ubóstwa na obszarze gminy świadczyć może również liczba rodzin emerytów i rencistów korzystających z pomocy społecznej. Rodziny te stanowią 13% wszystkich rodzin objętych pomocą. Przeważają w tej grupie rodziny w składzie czterech i więcej osób.

Tab. nr 19 Emeryci i renciści

Wyszczególnienie	LATA					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
	Liczba rodzin	Liczba rodzin	Liczba rodzin	Liczba rodzin	Liczba rodzin	Liczba rodzin
Rodziny emerytów i rencistów ogółem	34	63	106	90	59	47
O liczbie osób						
1	11	24	31	19	5	8
2	6	9	24	24	19	15
3	3	9	20	16	15	8
4 i więcej	14	21	31	31	20	16

Źródło: Sprawozdania GOPS w Lichnowach

3.3 Świadczenia rodzinne, zaliczka alimentacyjna i fundusz alimentacyjny

Podstawa prawna:

- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2003r., Nr 228 poz. 2255 z późn. zmianami)
- rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 27 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenia rodzinne (Dz. U. z 2004 r., Nr. 213, poz. 2162)

- ustawa z dnia 07 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. Nr 192, poz. 1378 z późn.zm.)
- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 lipca 2008 r. w sprawie trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz wzoru wniosku, zaświadczeń i oświadczeń o ustalenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 29 lipca 2008 r., Nr 136, poz.855)
- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 kwietnia 2008 r. w sprawie wzoru kwestionariusza wywiadu alimentacyjnego oraz wzoru oświadczenia majątkowego (Dz. U. Nr 78, poz. 496).

Ustawa o świadczeniach rodzinnych tworzy nowy system wsparcia dla rodziny.

Wymienia się dwie grupy świadczeń:

1. Zasiłek rodzinny z systemem dodatków.
2. Świadczenia opiekuńcze.

Nowy system wsparcia wszedł w życie 01 maja 2004 r.

Ustawa wprowadza nowe zasady przyznawania i wypłacania świadczeń. Zmienia przyznawanie niektórych zasiłków, kryteria jakie muszą spełniać świadczeniobiorcy oraz wyznacza instytucje zajmujące się wypłacaniem świadczeń.

Według art.4 ust.2 ustawy o świadczeniach rodzinnych, zasiłek rodzinny ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka. Przyznanie zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku przysługuje:

1. Rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka.
2. Opiekunowi faktycznemu dziecka.
3. Osobie uczącej się.

Tab. nr 20 Zadania gminy z zakresu świadczeń rodzinnych

Rok	Liczba zasiłków rodzinnych przyznanych na liczbę dzieci	Dodatki do zasiłków - ilość	Wartość		
			Zasiłki rodzinne	Dodatki	Razem zł
2004	5653 na 767 dzieci	3722	264.333	535.012	799.345
2005	9108 na 1014 dzieci	6379	471.064	711.276	1.182,340
2006	12299 na 1026 dzieci	6557	628.003	544.496	1.172,472
2007	12101 na 968 dzieci	9093	737.872	584.973	1.322,845

Zródło: Sprawozdania GOPS w Lichnowach

W 2004 r. mniejsza ilość zasiłków spowodowana była tym, iż nowy system wypłaty zasiłków, jako zadanie zlecone gminie, obowiązywał od maja 2004 r.

153

Jako główne przyczyny problemów społecznych wskazano na nadużywanie alkoholu, bezrobocie i niezaradność życiową mieszkańców.

W udzielonych w ankietach odpowiedziach warunki życiowe w gminie zostały ocenione jako przeciętne, 38,46% ankietowanych wskazuje na polepszenie się warunków życia, natomiast 50% ankietowanych obstaje przy warunkach pozostających bez zmian.

Ankietowani ocenili, iż działaniem, które ograniczyłoby obszary wykluczenia społecznego jest organizowanie robót publicznych oraz zwiększenie naboru osób do prac społecznie użytecznych.

Wśród oceniających działaniem pomocowym dla dzieci i młodzieży w trudnej sytuacji społecznej są działania konsultacyjno-interwencyjne.

Analiza działu III ankiety: edukacja

Podstawowe pytanie	Ocena
	Liczba oddanych głosów
13. Jakie zjawiska Państwa zdaniem mają wpływ na doskonalenie edukacji publicznej ?	
a) znajomość przez nauczycieli środowiska uczniów	16
b) szybka wykrywalność patologii	17
c) możliwość szybkiego kontaktu na linii nauczycieli-rodzic	9
d) wychowanie dzieci wiejskich przez pracę	2
e) współpraca z rodzicami	19
d) system stypendialny dla dzieci	9
e) utrudniony dostęp do rodziców	1

Źródło: GOPS w Lichnowach

Podstawowe pytanie	Ocena
	Liczba oddanych głosów
10. Jakie działania powinien podjąć samorząd w obszarze pomocy społecznej w celu przezwyciężenia problemów społecznych rodzin korzystających z pomocy społecznej?	
a) zwiększyć wysokość przyznawanych świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej	7
b) ograniczyć wysokość przyznawanych świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, gdyż ich skala utrwała osoby i rodziny w korzystaniu ze świadczeń społecznych	7
c) zwiększyć działania polegające na świadczeniu pomocy socjalnej	19
d) zorganizować specjalistyczne formy pomocy takie jak poradnictwo rodzinne, interwencja kryzysowa	10
e) stworzyć dodatkowe formy opieki nad dzieckiem umożliwiające rodzicom podjęcie pracy	18
f) pomoc w stałej emigracji i imigracji zarobkowej	4
g) inne	0

Źródło: GOPS w Lichnowach

Podstawowe pytanie	Ocena
	Liczba oddanych głosów
11. Jakie działania powinien podjąć samorząd aby ograniczyć obszary wykluczenia społecznego?	
a) zwiększyć nabór osób w programie prac społecznie użytecznych	13
b) organizować roboty publiczne	22
c) otworzyć Klub Integracji Społecznej	8
d) wesprzeć organizacje pozarządowe w organizowaniu różnych przedsięwzięć adresowanych do osób wykluczonych	12

Źródło: GOPS w Lichnowach

Podstawowe pytanie	Ocena
	Liczba oddanych głosów
12. Jakie działania powinien podjąć samorząd aby zorganizować pomoc dla dzieci i młodzieży w trudnej sytuacji społecznej?	
a) wesprzeć organizacje pozarządowe w organizowaniu różnych przedsięwzięć adresowanych do dzieci i młodzieży	13
b) zorganizować dodatkowe placówki wsparcia dziennego	10
c) stworzyć dodatkowe rozeznanie w środowisku np. pedagog rodzinny, terapeuta	13
d) stworzyć interdyscyplinarny zespół ds. wsparcia dziecka i pomocy rodzinom dysfunkcyjnym	8
e) zwiększyć liczbę miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	3
f) zwiększyć liczbę miejsc w rodzinach zastępczych	1
g) uruchomić punkty konsultacyjno-interwencyjne dla rodziców, których dzieci i młodzież spożywiają alkohol i narkotyki	17

Źródło: GOPS w Lichnowach

Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki z tytułu:

1. Urodzenia dziecka.
2. Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego.
3. Samotnego wychowywania dziecka.
4. Wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej.
5. Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego.
6. Rozpoczęcia roku szkolnego.
7. Podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania.

Świadczenia opiekuńcze to zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne.

Zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje:

1. Niepełnosprawnemu dziecku.
2. Osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności
3. Osobie, która ukończyła 75 lat.

Zasiłek przysługuje także osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia.

Tab. nr 21 Zasiłki pielęgnacyjne

Rok	Ilość świadczeń ogółem	Wartość świadczeń	Ilość osób, na które wypłacono zasiłki pielęgnacyjne
2004	464 świadczenia	66.816	64
2005	968 świadczeń	139.392	106
2006	1426 świadczeń	209.648	116
2007	1628 świadczeń	249.084	135

Źródło: Sprawozdania GOPS w Lichnowach

Zwiększenie ilości wypłaconych w 2005 r. zasiłków pielęgnacyjnych spowodowane było tym, iż od IX.2005 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przestał wypłacać zasiłki pielęgnacyjne, w związku z tym jedynym organem uprawnionym do wypłaty stał się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością opieki nad dzieckiem, przysługuje matce lub ojcu dziecka albo opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli nie podejmuje lub rezygnuje z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: koniecznością stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Tab. nr 22 Świadczenia pielęgnacyjne

Rok	Ilość świadczeń ogółem	Wartość świadczeń	Ilość osób, na które wypłacono świadczenia pielęgnacyjne
2004	211 świadczenia	87.374	28
2005	369 świadczeń	151.158	33
2006	337 świadczeń	141.190	32
2007	294 świadczeń	121.478	24

Źródło: Sprawozdania GOPS w Lichnowach

Zaliczka alimentacyjna przysługuje osobom mającym zasądzone alimenty. Została wprowadzona od dnia 01.09.2005 r.

Od dnia 01.09.2005 r. dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka przysługuje maksymalnie na 2 dzieci w przypadku, gdy:

1. Ojciec dziecka jest nieznany.
2. Ojciec lub matka dziecka nie żyją.

Do dnia 31.08.2005 r. dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka przysługiwał osobom samotnie wychowującym dziecko (panna, kawaler, wdowiec, wdowa, osoby rozwiedzione) na każde dziecko (bez względu na ilość dzieci i brak zasądzonych alimentów).

Od 01.10.2008 r. obowiązuje ustawa z dnia 07 września o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Ta ustawa określa zasady pomocy osobom uprawnionym do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, w przypadku bezskuteczności egzekucji i warunki nabywania prawa do świadczeń oraz działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych.

Podstawowe pytanie	Ocena
	Liczba oddanych głosów
7. Jakie są wg Państwa przyczyny problemów społecznych mieszkańców powodujące trudne warunki życia?	
a) bezrobocie	19
b) ubóstwo	5
c) bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	6
d) niezaradność życiowa	16
e) długotrwała lub ciężka choroba	2
f) niepełnosprawność	0
g) alkoholizm	21
h) narkomania	0
i) wielodzietność	4
j) samotne wychowywanie dziecka	3
k) bezdomność	0
l) przemoc w rodzinie	1

Zródło: GOPS w Lichnowach

Podstawowe pytanie	Ocena
	Liczba oddanych głosów
8. Jeżeli Państwa zdaniem na terenie gminy występują obszary wykluczenia społecznego, to jakich grup społecznych dotyczy?	
a) długotrwale bezrobotnych	19
b) bezdomnych	0
c) osób niepełnosprawnych	4
d) osób opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze	0
e) osób opuszczających ZK	5
f) alkoholików	20
g) narkomanów	1
h) uchodźców	0
i) innych osób	0

Zródło: GOPS w Lichnowach

Podstawowe pytanie	Ocena
	Liczba oddanych głosów
9. Jakie negatywne zjawiska odnoszą się do dzieci i młodzieży dostrzegają Państwo najczęściej ?	
a) zaniedbania wychowawcze	22
b) zaniedbania socjalne (niedożywienie, higiena)	3
c) sieroctwo	0
d) trudności w przystosowaniu młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze i rodziny zastępcze	0
e) demoralizacja	12
f) spożywanie alkoholu	23
g) narkomania	4
h) przestępczość	5
i) inne	0

Zródło: GOPS w Lichnowach

Podstawowe pytanie	Ocena
	Liczba oddanych głosów
4. Jakie działania podejmowane na poziomie powiatu najlepiej przyczyniły się do spadku bezrobocia i aktywności zawodowej?	
a) obniżenie kosztów zatrudniania pracowników	18
b) obniżenie podatków i opłat lokalnych	3
c) szkolenia zawodowe dla bezrobotnych	15
d) okresowe zatrudnianie, finansowane z budżetu państwa	9
e) staże i praktyki zawodowe	10
f) doradztwo zawodowe i pomoc psychologiczna	2
g) usprawnienie systemu pośrednictwa pracy	3
h) stworzenie preferencyjnych warunków dla absolwentów wchodzących na rynek pracy	8
i) szkolenia i doradztwo z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej	3
j) dotowane, tanie kredyty	1

Źródło: GOPS w Lichnowach

Ankietowani oceniali sytuację na rynku pracy gminy jako średnią i raczej lepszą niż rok temu. Jako najważniejszą przyczynę problemów na rynku pracy wskazano na wysokie koszty zatrudniania pracowników. Adekwatnie wskazano, iż działaniem które przyczyniłoby się do spadku bezrobocia jest obniżenie kosztów zatrudniania pracowników. Następnym ważnym działaniem wskazanym przez ankietowanych są szkolenia zawodowe dla bezrobotnych.

Analiza działu II ankiety: sytuacja społeczna osób i rodzin

Podstawowe pytanie	Ocena
	Liczba oddanych głosów
5. Jak oceniają Państwo aktualne warunki życia mieszkańców gminy?	
a) bardzo złe	0
b) złe	2
c) raczej złe	5
d) średnie	15
e) raczej dobre	4
f) dobre	1
g) bardzo dobre	0

Źródło: GOPS w Lichnowach

Podstawowe pytanie	Ocena
	Liczba oddanych głosów
6. Czy warunki życia pogorszyły się czy też poprawiły się w stosunku do poprzedniego roku?	
a) zdecydowanie pogorszyły się	0
b) raczej pogorszyły się	3
c) pozostały niezmiennione	13
d) raczej polepszyły się	10
e) zdecydowanie polepszyły się	0

Źródło: GOPS w Lichnowach

Najistotniejszą różnicą w stosunku do kręgu osób uprawnionych do zaliczki alimentacyjnej jest rezygnacja z zasady przysługiwania prawa do świadczeń wyłącznie osobom wychowywanym przez osobę samotnie wychowującą dziecko.

Tab. nr 23 Rodziny niepełne otrzymujące dodatek z tyt. samotnego wychowywania dziecka lub zaliczkę alimentacyjną

Rok	Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka		Wartość w zł	Zaliczka alimentacyjna		Wartość zł
	Ilość rodzin	Ilość dzieci		Ilość rodzin	Ilość dzieci	
2004	157	286	383.813	-	-	-
I-VII/05	163	306	393.941	-	-	-
IX-XII/05	27	37	28.650	39	77	61.200
2006	23	34	81.390	41	90	232.250
2007	26	38	79.330	42	86	218.520

Źródło: Sprawozdania GOPS w Lichnowach

4. Grupy wymagające wsparcia

4.1 Osoby niepełnosprawne

Niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu w szczególności powodującą niezdolność do pracy.

Jedynym pełnym badaniem, którego wyniki pomagają ustalić liczbę osób niepełnosprawnych oraz umożliwiającą szczegółową charakterystykę tej grupy ludności jest Powszechny Spis Ludności.

Według danych spisu powszechnego w roku 2002 co 6 (szósty) mieszkaniec gminy jest niepełnosprawny. Osób niepełnosprawnych wg tego spisu jest 763 (w tym mężczyzn 334 a kobiet 429).

Tab. nr 24 Diagnoza środowiska osób niepełnosprawnych w gminie Lichnowy w kręgu zainteresowania pomocy społecznej

Powód przyznania pomocy	2002	2003	2004	2005	2006	2007
	Liczba rodzin	Liczba rodzin	Liczba rodzin	Liczba rodzin	Liczba rodzin	Liczba rodzin
Niepełnosprawność	124	130	97	95	74	90

Źródło: Sprawozdania GOPS w Lichnowach

Wśród osób niepełnosprawnych przeważają osoby biernie zawodowo, tylko 13,39% niepełnosprawnych jest aktywnych zawodowo.

Niska aktywność zawodowa może wynikać z niskiego poziomu wykształcenia osób niepełnosprawnych. Tylko 1,5% posiada wykształcenie wyższe.

Tab. nr 25 Osoby niepełnosprawne wg poziomu wykształcenia oraz aktywności ekonomicznej

Wyszczególnienie	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Ogółem	763	334	429
Wg poziomu wykształcenia			
- wyższe	12	9	3
- policealne	2	1	1
- średnie	47	20	27
* zawodowe	39	18	21
* ogólnokształcące	8	2	6
- zasadnicze zawodowe	150	82	68
- podstawowe ukończone	444	183	261
- podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego	77	21	56
Wg aktywności ekonomicznej			
- aktywni zawodowo	102	58	44
* pracujący	63	35	28
* bezrobotni	39	23	16
- bierni zawodowo	660	275	385

Źródło: Sprawozdania GUS

4.2 Osoby uzależnione

Alkoholizm – nałóg alkoholowy – jedno z najbardziej rozpowszechnionych na świecie uzależnień, w której substancją uzależniającą jest alkohol etylowy. Motywem sięgania po niego jest działanie euforyczne, rozluźniające, rozkurczające, upojenie alkoholowe.

Rozwój uzależnienia postępuje z różną szybkością, wpływa na to wiele indywidualnych i społecznych czynników ryzyka (m.in. predyspozycje, dziedziczenie, sytuacja rodzinna i zawodowa, dostępność alkoholu oraz cechy osobowości).

Osoba uzależniona pije stale lub z niedługimi przerwami, tworzy przy tym zwykle cały system mechanizmów psychologicznych zaprzeczających istnieniu choroby (bagatelizuje oskarżenia innych, zależność od alkoholu ma charakter psychiczny i fizyczny).

Działania gminy dotyczące tej grupy społecznej zawarte są w „Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywanie Problemów Alkoholowych”. Zgodnie z zapisem art. 4 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, gmina

38

II. POZYCJA STRATEGICZNA GMINY

1. Analiza ankiet

Podstawą opracowania tego rozdziału były wyniki ankiet

Ankieta została podzielona na cztery podstawowe działy:

Dział I – Sytuacja na rynku pracy

Dział II – Sytuacja społeczna osób i rodzin

Dział III – Edukacja

Dział IV – Zabezpieczenie zdrowotne.

Ankiety wypełniło 27 osób spośród rodzin, sołtysów i mieszkańców gminy.

Wyniki ankiety przedstawiono w zestawieniu tabelarycznym

Analiza działu I ankiety tj. sytuacja na rynku pracy.

Podstawowe pytanie	Ocena						
	bardzo zła	zła	raczej zła	średnia	raczej dobra	dobra	bardzo dobra
1. Jak oceniają Państwo sytuację na rynku pracy w gminie Lichnowy?	0	2	3	17	4	1	0

Źródło: GOPS w Lichnowach

Podstawowe pytanie	Ocena				
	Zdecydowanie gorsza	Raczej gorsza	Taka sama	Raczej lepsza	Zdecydowanie lepsza
2. Czy sytuacja na rynku pracy w Państwa opinii obecnie jest gorsza czy lepsza niż rok temu?	0	1	12	14	0

Źródło: GOPS w Lichnowach

Podstawowe pytanie	Ocena
	Liczba oddanych głosów
3. Jakie są wg Państwa główne przyczyny problemów na rynku pracy?	
a) brak inwestycji	9
b) zła sytuacja finansowa przedsiębiorców	3
c) brak nowych środków w przedsiębiorstwach	2
d) wysokie koszty zatrudniania pracowników	16
e) wysokie koszty prowadzenia działalności gospodarczej	13
f) brak współpracy pomiędzy zakładami	2
g) niskie wydatki państwa na wsparcie zatrudnienia	12
h) niskie kwalifikacje wśród pracowników	7
i) niedostosowanie systemu edukacji do potrzeb rynku pracy	0

Źródło: GOPS w Lichnowach

instytucja kultury, której podstawowym zadaniem jest organizowanie, opracowywanie i udostępnianie zbiorów bibliotecznych oraz symulowanie, rozwijanie i zaspakajanie zróżnicowanych potrzeb czytelniczych, oświatowych, kulturalnych i informacyjnych mieszkańców gminy.

Biblioteka Gminna i punkty biblioteczne funkcjonują w pomieszczeniach szkolnych na podstawie umów użyczenia lokali oraz porozumień zawartych między dyrektorem biblioteki a dyrektorami szkół. Działalność Biblioteki oprócz upowszechniania czytelnictwa skupia się również na innych formach takich jak: przeprowadzanie konkursów (fotograficznych, plastycznych), wydawanie publikacji (np. „Zabytki gminy Lichnowy. Kościoły gotyckie w gminie Lichnowy”), organizacja imprez czytelniczych, prowadzenie warsztatów, zajęć pedagogicznych z dziećmi i młodzieżą. Do czytelnika dorosłego kierowana jest natomiast dodatkowa oferta pod hasłem Książka na telefon.

W 2006r. przy pomocy dofinansowania z kontraktu Wojewódzkiego, biblioteka została przeniesiona do nowo wyremontowanego, większego pomieszczenia o pow. 52.04 m².³

7. Zabezpieczenia zdrowotne

Na terenie gminy istnieje Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Żuławy, który mieści się w miejscowości Lichnowy. Ośrodek zapewnia mieszkańcom pełną opiekę medyczną, w tym gabinet stomatologiczny. Na terenie ośrodka znajduje się punkt apteczny. W ośrodku wykonywane są raz w tygodniu badania do laboratorium, także EKG, przyjmuje również specjalista od chorób krążenia i cukrzycy. Ośrodek wyposażony jest w podstawowy sprzęt medyczny, a także można skorzystać z lampy do naświetlania, stosowanej przy zmianach skórnych, inhalatorów oraz laseru stosowanego w rehabilitacji. Budynek ośrodka zdrowia jest zmodernizowany i przystosowany do przyjmowania pacjentów niepełnosprawnych, poruszających się na wózkach inwalidzkich.

Ponadto część mieszkańców gminy korzysta z opieki medycznej na terenie Tczewa i Malborka.

³ Strategia Rozwoju Społeczno Gospodarczego Gminy Lichnowy, Lichnowy 2007, s.52-53

opracowuje gminny program rozwiązywania problemów alkoholowych. Środki na realizację programu stanowią wpłaty pobierane przez gminy za zezwolenia wydawane na sprzedaż alkoholu i w postanowieniu oraz tzw. zezwolenia jednorazowe.

Tab. nr 26 Na terenie gminy Lichnowy udzielono wsparcia z przyczyn alkoholizmu w poszczególnych latach

Lp.	Powód przyznania pomocy	Lata					
		2002	2003	2004	2005	2006	2007
1.	Alkoholizm	11	4	11	31	19	15
2.	Rzeczywista liczba rodzin objętych pomocą	697	493	502	566	439	394
3.	% aktywnej pomocy z przyczyn alkoholizmu	1,58%	0,81%	2,19%	5,48%	4,33%	3,81%

Źródło: Sprawozdania GOPS w Lichnowach

4.3 Długotrwale bezrobotni

Bezrobotny długotrwale oznacza bezrobotnego pozostającego w rejestrze urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 m-cy w okresie ostatnich 2 lat. Definicja zgodna z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Tab. nr 27 Osoby bezrobotne wg czasu pozostawania bez pracy

Wyszczególnienie	31.12.2002		31.12.2003		31.12.2004		31.12.2005		31.12.2006		31.12.2007		30.09.2008	
	Ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
Do 1 m-ca	55	12	33	13	40	14	32	13	33	17	37	11	33	25
1-3 m-cy	94	31	100	35	68	29	70	37	54	25	54	28	35	14
3-6 m-cy	69	25	74	33	61	24	62	29	49	33	54	40	32	25
6-12 m-cy	109	57	94	37	95	38	64	42	71	43	48	29	59	40
12-24 m-cy	139	69 (49,6 4%)	141	61 (43,26 %)	117	57 (48,7 2%)	86	43 (50%)	71	57 (80,2 8%)	61	48 (78,6 9%)	41	33 (80,4 9%)
Pow. 24 m-cy	226	181 (80, 09 %)	250	189 (75,60 %)	282	204 (72,3 4%)	245	192 (78,3 7%)	183	152 (83, 06%)	124	109 (82, 90%)	86	78 (90, 70%)
Razem liczba zarejestro- wanych	692	375	692	368	663	366	559	356	461	327	378	265	286	215

Źródło: Statystyki PUP Malbork

383

Pod względem liczby osób długotrwale bezrobotnych przeważają osoby pozostające bez pracy powyżej 24 m-cy. Zwiększa się odsetek kobiet długotrwale bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 24 m-cy

Tab. nr 28 Przyznanie świadczeń z powodu bezrobocia

Wyszczególnienie	2002	2003	2004	2005	2006	2007
	Liczba rodzin	Liczba rodzin	Liczba rodzin	Liczba rodzin	Liczba rodzin	Liczba rodzin
Bezrobocie	180	318	416	261	321	216

Źródło: Sprawozdania GOPS

Bezrobocie jest głównym powodem przyznawania pomocy przez Ośrodek. Na syndrom ubóstwa składają się bezrobocie, w tym bezrobocie długotrwale połączone z niskim poziomem wykształcenia.

Od 2003 r. liczba długotrwale bezrobotnych nieznacznie maleje, co znajduje odbicie w malejącej, rzeczywistej liczbie rodzin objętych pomocą społeczną.

4.4 Osoby bezdomne

Osoba bezdomna jest osobą nie zamieszkującą w budynku mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy, i nie zameldowaną na pobyt stały w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych, a także osobą nie zamieszkującą w lokalu mieszkalnym i zameldowaną na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania.

Tab. nr 29 Z powodu bezdomności w gminie Lichnowy przyznano

Wyszczególnienie	2002	2003	2004	2005	2006	2007
	Liczba rodzin	Liczba rodzin	Liczba rodzin	Liczba rodzin	Liczba rodzin	Liczba rodzin
Bezdomność	3	2	2	2	4	12

Źródło: Sprawozdania GOPS w Lichnowach

Problemowi bezdomności najczęściej towarzyszy bezrobocie, niepełnosprawność oraz alkoholizm.

4.5 Ubóstwo

Ubóstwo to pojęcie ekonomiczne i socjologiczne opisujące brak dostatecznych środków materialnych dla zaspokojenia potrzeb jednostki, w szczególności w zakresie jedzenia, schronienia, ubrania, podstawowych potrzeb kulturowych i społecznych.

Bank światowy definiuje ubóstwo jako niemożność osiągnięcia minimalnego standardu życiowego. Według definicji Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej (EWG), ubóstwo

MS

- ❖ świetlicę środowiskową Nazaret w Lichnowach, która wyposażona jest w kawiarenkę, salę komputerową, siłownię, bilard, stół do gry w „Piłkarzyki” oraz różnego rodzaju gry planszowe,
- ❖ świetlicę wiejską w Tropiszewie, która wyposażona jest w podstawowy sprzęt: radiomagnetofon, stół do tenisa, różnego typu gry planszowe,
- ❖ świetlicę wiejską w Szymankowie, która wyposażona jest w podstawowy sprzęt: radiomagnetofon, stół do tenisa, bilard i szereg różnego typu gier planszowych,
- ❖ świetlicę wiejską w Dąbrowie, która również wyposażona jest w podstawowy sprzęt: stoliki, krzesła, stół do tenisa i gry planszowe.

Działalność GOKiS prowadzona jest w trzech kierunkach:

1. Działanie na bazie istniejących świetlic, sal boiskowych poprzez prowadzenie stałych zajęć dostosowanych do potrzeb dzieci i młodzieży w danym środowisku.
2. Organizacji imprez o charakterze masowym (gminnym) w postaci festynów rekreacyjno-sportowych, zawodów, koncertów, konkursów i imprez okolicznościowych takich jak:
 - konkurs na palmę wielkanocną,
 - konkurs na wieniec dożynkowy,
 - festyn z okazji Dnia Dziecka, powitania lata, Dnia Strażaka, Święta Ludowego, Dożynek Gminnych, Dnia Seniora, Andrzejek,
 - Manifestacja pokojowa w Szymankowie,
 - Święto odzyskania niepodległości.
3. Diagnozowanie środowiska i jego potrzeb. Rozwijanie, ulepszanie tego co jest dobre i sprawdzone, szukanie nowych form i możliwości w celu wypracowania stałych metod pracy.

W okresie wiosenno-letnim w każdym sołectwie organizowane są imprezy kulturalno-rekreacyjne. Cyklicznie organizowane są turnieje piłki nożnej, siatkowej oraz turnieje tenisa stołowego. Działania GOKiS są aktywnie wspierane przez mieszkańców gminy, szkoły i OSP.

Na mocy Uchwały Rady Gminy Lichnowy Nr XXXV/27/2002 z dnia 28.06.2002 r. z dniem 01.01.2003 została utworzona Gminna Biblioteka Publiczna w Lichnowach wraz punktami bibliotecznymi w Szymankowie i Lisewie Małb. Biblioteka jest samorządową

Tab. nr 33 Liczba dzieci uczęszczających do Zespołu Szkół w Szymankowie

Rodzaj zagadnienia	Szymankowo						
	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
Ilość dzieci uczęszczających do oddziału przedszkolnego	8	14	9	14	14	20	6
Ilość dzieci uczęszczających do szkoły podstawowej	83	77	74	69	73	71	79
Ilość dzieci uczęszczających do gimnazjum	47	49	54	45	41	40	38
Ilość zatrudnionych nauczycieli	20	20	20	20	20	20	20

Źródło: Strategia Rozwoju Społeczno Gospodarczego Gminy Lichnowy

6. Kultura i sport

W ostatnich latach gmina Lichnowy wzmogła działania ukierunkowane na rozwój kultury i propagowanie sportu wśród dzieci i młodzieży. W staraniach o podniesienie poziomu kulturalnego kładzie się nacisk na integrację mieszkańców i zachowanie tradycji kulturowej. W tym też celu władze gminy podjęły konkretne działania.

Z dniem 01 stycznia 2003 r. Uchwałą Rady Gminy nr XXXVI/41/2002 z dnia 29 sierpnia 2002 r. został utworzony Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Lichnowach. Ośrodek jest samorządową instytucją kultury, dla której działalność kulturalna i sport jest działalnością podstawową i zarazem podstawowym celem. Siedzibą GOKiS jest wieś Lichnowy, w skład GOKiS wchodzi ośrodek kultury oraz świetlice wiejskie. Swą działalnością GOKiS obejmuje teren gminy Lichnowy.

Głównym celem działalności GOKiS jest:

- rozpoznawanie, rozbudzanie zainteresowań i potrzeb kulturalno-sportowych,
- wypełnianie wolnego czasu dzieci i młodzieży poprzez organizację różnego typu imprez i zajęć w świetlicach wiejskich, halach sportowych miejscowych szkół oraz boisk,
- organizacja imprez kulturalno-rekreacyjnych, sportowych o charakterze gminnym,
- współpraca kulturalna z innymi partnerami z zakresu kultury w kraju i zagranicą.

Podstawowa działalność głównie w okresie jesienno-zimowym prowadzona jest w oparciu o następującą bazę lokalową i sportową:

odnosi się do osób, rodzin lub grup osób, których środki materialne, kulturowe i socjalne są ograniczone w takim stopniu, że poziom ich życia obniża się poza akceptowane minimum w kraju zamieszkania.

Wyróżnia się trzy zasadnicze podejścia do statystycznego określenia granic ubóstwa:

1. Na podstawie poziomu dochodów lub wydatków gospodarstw domowych.
2. Na podstawie subiektywnych ocen gospodarstw domowych, które określają możliwość zaspokojenia potrzeb przy różnych poziomach dochodów.
3. Przy zastosowaniu niepieniężnych wskaźników charakteryzujących poziom życia (m.in. warunki mieszkaniowe, zasobność tymczasowa gospodarstw domowych)

W badaniach poziomu ubóstwa stosuje się m.in. następujące granice:

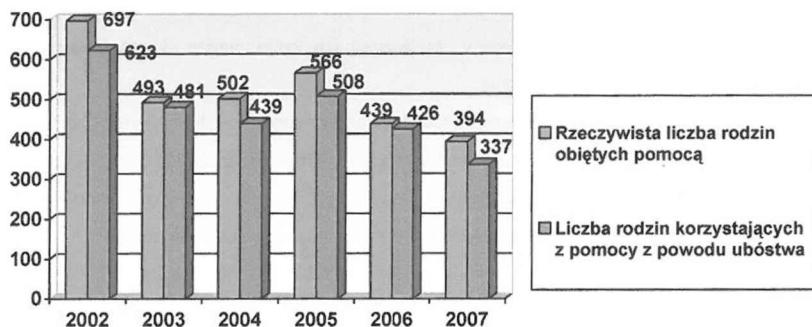
1. Minimum socjalne – liczone jest przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, jako granica ostrzegająca przed ubóstwem, wyznaczająca sferę niedostatku. Minimum to uwzględnia koszyk dóbr i usług uznawanych za niezbędne do normalnego funkcjonowania człowieka w społeczeństwie, a jego poziom zbliżony jest do przeciętnego poziomu wydatków gospodarstw domowych.
2. Relatywne granice ubóstwa – połowa średnich wydatków ekwiwalentnych ogółu gospodarstw domowych w kraju.
3. Linia ubóstwa bezwzględnego (absolutnego) – szacowana przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych jako poziom minimum egzystencji dwukrotnie niższy od poziomu minimum socjalnego. Konsumpcja niższa od poziomu wyznaczonego tą granicą prowadzi do biologicznego wyniszczenia

Ubóstwo w Gminie Lichnowy zajmuje najistotniejsze miejsce wśród powodów przyznania pomocy społecznej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lichnowach w latach 2002-2007.

Tab. nr 30 Z powodu ubóstwa w gminie Lichnowy przyznano pomoc

Wyszczególnienie	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Rzeczywista liczba rodzin	697	493	502	566	439	394
Ubóstwo	623	481	439	508	426	337

Źródło: Sprawozdania GOPS w Lichnowach

5. Dostęp do edukacji

W roku szkolnym 1999/2000 w związku z reformą szkolnictwa struktura organizacyjna jednostek oświatowych w gminie Lichnowy uległa zmianom. Funkcjonujące do tej pory trzy szkoły podstawowe (w Lisewie Malb., Lichnowach i Szymankowie) o strukturze organizacyjnej klas I-VIII zostały przekształcone w sześciolatte szkoły podstawowe. Ponadto utworzono dwa gimnazja: Gimnazjum w Lisewie Malb. oraz Gimnazjum w Lichnowach. Również w 1999 r. utworzono dwa zespoły szkół: Zespół Szkół w Lisewie Malb. (z połączenia Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Lisewie Malb.) oraz w Lichnowach (z połączenia Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Lichnowach). W roku 2003 władze gminy, po uzyskaniu pozytywnej opinii Kuratora Oświaty w Gdańsku, podjęły decyzję o utworzeniu z dniem 01 września 2003 r. Gimnazjum w Szymankowie i połączenia go ze Szkołą Podstawową w Zespole Szkół w Szymankowie. Było to podyktowane głównie chęcią zrównoważenia ilości dzieci w poszczególnych placówkach, wykorzystania bazy lokalowej szkoły w Szymankowie oraz ograniczeniem kosztów dowozu dzieci. W chwili obecnej na terenie gminy Lichnowy funkcjonują trzy zespoły szkół powstałe z połączenia szkół podstawowych i gimnazjów. Ponadto przy każdej szkole funkcjonują oddziały przedszkolne.

Baza lokalowa poszczególnych placówek przedstawia się następująco:

1. Zespół Szkół w Lichnowach funkcjonuje na bazie dwóch budynków tzw. starej i nowej szkoły, gdzie łącznie znajduje się 10 pomieszczeń dydaktycznych (w tym 2 sale komputerowe oraz sala gimnastyczna).
2. Zespół Szkół w Lisewie Malb. funkcjonuje na bazie dwóch budynków, gdzie łącznie znajduje się 15 pomieszczeń dydaktycznych (w tym 2 sale komputerowe oraz sala gimnastyczna).
3. Zespół Szkół w Szybankowie funkcjonuje na bazie dwóch budynków tzw. Starej i nowej szkoły, gdzie łącznie znajduje się 10 pomieszczeń dydaktycznych (w tym 2 sale komputerowe). Szkoła posiada tylko salę ćwiczeń.

Analizując dane prognostyczne na najbliższe 6 lat dotyczące ilości dzieci, które będą uczęszczały do oddziałów przedszkolnych, szkół podstawowych i gimnazjów należy stwierdzić, iż obecna baza szkolna jest i będzie wystarczająca dla zapewnienia odpowiedniego poziomu procesu dydaktyczno-wychowawczego.²

Tab. nr 31 Liczba dzieci uczęszczających do Zespołu Szkół w Lisewie Malb.

Rodzaj zagadnienia	Lisewo						
	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
Ilość dzieci uczęszczających do oddziału przedszkolnego	36	29	28	29	40	33	15
Ilość dzieci uczęszczających do szkoły podstawowej	187	186	183	181	188	192	195
Ilość dzieci uczęszczających do gimnazjum	112	125	122	118	133	129	129
Ilość zatrudnionych nauczycieli	27	27	27	27	27	27	27

Źródło: Strategia Rozwoju Społeczno Gospodarczego Gminy Lichnowy

Tab. nr 32 Liczba dzieci uczęszczających do Zespołu Szkół w Lichnowach

Rodzaj zagadnienia	Lichnowy						
	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014
Ilość dzieci uczęszczających do oddziału przedszkolnego	17	21	16	14	20	24	-
Ilość dzieci uczęszczających do szkoły podstawowej	144	136	133	130	124	124	116
Ilość dzieci uczęszczających do gimnazjum	78	77	73	66	67	63	78
Ilość zatrudnionych nauczycieli	22	22	22	22	22	22	22

Źródło: Strategia Rozwoju Społeczno Gospodarczego Gminy Lichnowy

² Strategia Rozwoju Społeczno Gospodarczego Gminy Lichnowy, Lichnowy 2007, s. 46-47